Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له نرگس تر نرگس

د

پیر محمد کاروان

د لنډو کیسو لومړۍ مجموعه

PROPERTY OF ACKU
5388

خپروندوی

د ناهید کتاب خپرولو مؤسسه

د کتاب پیژندنه

د کتاب نوم : له نرگسه تر نرگسه
لیکوال : پیر محمد کاروان
خپرندوی : د ناهید کتاب خپرولو مؤسسه
د خپرونو، نومره : ۷
د خپرویدو نیټه : جوزا ۱۳۷٤ هـ ش (جون ۱۹۹۵ ع)
چاپ ځای : لاهور
تیراژ: : ۱۰۰۰
د کمپیوتر سمبالوونکی: اجمل سنگریار
د پشتۍ انځورگر : استاد پاوند
بیه : ۲۰ روپۍ

(c) kitaabton.com The Digital Library

اهداء:

ـ دایمل پسرلي په نوم چې د لندن په ماښامونو کې
يې د پښتو ادب (ډيوه) بله کړې ده.

ـ زما د ادبي بنډارونو د ډيرو خوږو اديبانو ليکوالو
او شاعرانو ملګرو هر يوه.

نورالحبيب نثار، باز محمد عابد، حنيف خليل او
مصطفى سالک په نوم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دغه جونګ کې

نوم	مخ
توکل پر خدای (د سریزې پر ځای)	الف- ب
وروستۍ ننبه	۱
زرکه	۵
شپونکۍ	۸
د مستوکتیوه	۱۱
تشه ځولۍ	۱۷
زنځیرونه	۲۱
د سپین شیطان په غیږ کې	۲۶
تنکۍ ځانګه	۳۶
دوه دالماسو غمي	٤۱
له نرګسه تر نرګسه	٤۵
رنګینه ورکه	٤۹
لښته	۵۳
دلر کلي ملنګ	۵۷
عاشقانه لیکونه	٦۱
د پرښتې دلاس غوټه	٦۸
دوه تک سپین مرغان	۷٤
سندرې او مرغلرې	۷٦
د کوه قاف دیوان	۷۲

بسم الله الرحمن الرحیم

توکل پر خدای

لوستونکي به حیران شي او وايي به چې ستايي له لنډو کیسو سره څه؟ رښتیاهم زما يې له لنډو کیسو سره څه؟ د شعر له سندريزې ښاپيرۍ سره ناڅه د يارۍ تار لرم او ددې کوډ ګرې ښاپيرۍ مينې مې په زړه کې ځای نیولی دی. دلته پر ما هم د هغه سخاوت مند مين کانه شوې ده چې هر ښکلي پر لاره ورشي او څه لږ او ډير د زړه ورلو (دلبرۍ) په چم پوهيږي دی به د زړه ست ورته کوي. که څه هم په زړه کې يوه مينه ځايیږي خو راځئ رښتيا رښتيا به درته ووايم:

زه نه پوهيږم کله چه د لنډې کیسې پر (شهرزاد) مې سترګې لګیدلې دي خدای شته چې سترګې مې ورباندې خوږې شوې دي. ما داسې انګیرلې ده چې د کیسو د يو زراويو شپې اتله (شهرزاد) هم هماغه د شعر سندريزه ښاپيرۍ ده چې د نثر ساده جامې يې اغوستې دي. په زړه کې مې ويلې چې راځه له دې سره هم د يارۍ تار وغځوه.

د خپل زړه مې ومنل او د لنډې کیسې له دې ساده ښا پيرۍ سره مې چې په هره ساده ګۍ کې يې سل نيرنګونه پټ دي مينه پيل کړه. دا چې راته خندلي يې دي که را باندې خندلي يې دي، په دې زه هم نه پوهيږم. په دې به هغه نندارچيان وپوهيږي چې يوه شيبه مو وڅاري او ننداره مو وکړي.

هغه څه چې په دې کتاب ګوتې کې يې د لنډو کیسو په نوم لولئ، زه هيڅکله دا دعوه نه کوم چې د لنډې کیسې په تله پوره دي. ديوې بريالۍ لنډې کیسې ليکنه ما ته د خونکار پاچا د لور شمايلې شرطونه ښکاري چې تر سره کول يې ډير هنر غواړي. په دې ليکنو کې مې فقط او فقط له ځينو پيښو سره مينه ښودلې ده. هغه پيښې چې د شعر په نازکه غيږ کې مې نه شوې ځايولی په دې ډول ليکنو کې مې ځای په ځای کړې. زه په دې باوري يم چې د کتاب ډيرې

لیکنې به د لنډې کیسې ترڅنګ هم نه وې تیرې شوې خو سره له دې نیمګړتیاووزه نه پوهیږم چې خوند به یې څنګه وي؟ که خوند یې هم ښه نه وي بیا خو وای زما پر حال! او که خوندي ښه وو بیا خو راته ووائی څکه داسې ډیرې نورې مې هم په زړه کې غوټه کړې دي چې بیا خو یې راوسپړم او پر تاسویې هم وګورم.

ددې کیسو ته ورته لیکنو اتلان هغه څیرې دي چې له نن نه واخله د تیرو څو کلونو د پیښو په بهیر کې مې له نژدې نه لیدلې، پیژندلې او څارلې دي. په ډیره مینه مینه مې غوښتي چې د کیسو د اتلانو څیرې د دوی له پیښو سره ښکلې انځور شي. که په ډیرو ځایونو کې د اتلانو او پیښو انځورونه تت راغلي وي ګناه به زما وي، د پیښو او اتلانو ګناه به نه وي. دا زما له لیکنو سره لیونۍ مینه وه چې د شعر تر څنګ داسې څه هم ولیکم. مینه خو نازولې وي او پر نازولو خو څوک ظلم نه شي کولی. که په خپلو دې لیکنو کې ډیر بریالی نه یم نه به یم. مینه او ناکامي هم څه ډیر سره لرې نه دي، خو پر دې هم باوري یم چې د ناکامۍ پر للمه د بریو د باران او ګلونو کلي ته لاره تللې ده. دا زما ددې ډول لیکنو پیلامه وبولئ اوس به ښه نه یم که ژوند و، ورو، ورو به ښه شم.

وروستۍ خبره زما دلیکنو یا په بل عبارت زما د لنډو کیسو د خپرولو ده. که د ایمل جان مینه او پیرزوینه نه وای، که ددوی معنوي او مادي مرسته نه وای، بیا خو زه چیرې او د کتاب خپرول هغه هم د لنډو کیسو کتاب. د کتاب له خپرولونه وړاندې زړه نازړه وم ویل مې چې خلک (نقادان) به څه وایي؟! د ایمل جان له مینی نه یوه دنیا مننه چې د کتاب په خپرولو کې یې زما زړه غټاوی وکړ او دا دی له نرګسه تر نرګسه خپروم.

توکل پر خدای.

خلک دې هر څه هر څه وايي ...

په ډیره مینه او په ډیرې عاجزۍ.

کاروان، پیښور ۱۵/۳/۱۳۷٤ 1995/6/5

PROPERTY OF ACKU 5388

وروستی نښه

ډیر راته گران و. ملگری چاته نه وی گران! له هغه سره مې ډېرې خاطرې تړلې وې. زه پر هغه بیخي مین شوی وم. شومره ښکلی و، غټې غټې قهوه یي سترگې په دنگه غاړه ښایسته وریښمین دسمال، ښایسته اندام. چې په مینه به مې ورته وکتل نو خوله به یې راوړاندې کړه او ما به ښکل کړ. دښکلا په څنگ کې زما دژووند لپاره گټور هم و. زه او هغه دډېرو سختو لارو ملگري وو. زه هغه ته ډېر گران وم. که به مې چالاکي ورسره وکړه هم نه رانه خپه کیده. په کومو لاروکې به چې دماینونو خطر و دی به مې مخکې کړ او زه به وروستهورپسې روان شوم. ما به دده په پلونو کې پلونه اېښودل چې دماینونو له خطرنه وژغورل شم.

ما او ده په گډه زموږ دکور اړتیاوې پوره کولې. ډېرې شپې مو یو ځای په واورینو غرونو کې تېرې کړې وې. زما غوندې سړیچن نه و، په یخ ژمي کې به مې لوخ کړ او دده په کالیو کې به زه اوده شوم. ډېر به دده دگرمې سینې په خواکې اوده کیدم. کله کله به مې دده پرځنگانه سر ولگاوه. دسپوږمۍ په سپینو وړانگو کې به مې دلوړو غرونو ننداره

کوله. هغه لرې لرې غرونه چې دورځې به یې زه او دی په مزل ستړي کړي وو سره نژدې شوي به وو. دیو اوبل په غېږ کې به یې سرونه ایښي وو او له یو بل سره به یې مینه کوله.

څومره ښکلي برېښېدل لکه دیوه ښه انځورگر د تابلوگانو ننداړتون. ده به هېڅ غږ او غوږ نه کاوه. خدای خبر چې ستړی به و او که به یې زما شاعرانه خیالونه نه ړنگول. په دې ښکلو خیالونو کې به خوب یووړم. ټوله شپه به مې خوږ خوب وکړ. عجیبه هوښیار و. کله به چې سپېدې وچاودې نو سر به یې زما په غېږ کې کېښود. ددې لپاره چې راباندې ناوخته نه شي راویښ به یې کړم. زما سترگې به له خوب نه ډکې وې، له ډېرې ستړیانه به مې هډوکو درد کاوه. غوسه به راغله او پر مخ به مې سخته څپېړه ورکړه خو دده په څېره کې به مې یوه زره غوسه هم ونه لیده. زړه به مې پرې وسوو. دهغه پر دنگه غاړه به مې غېږ وگرځوله او ښکل به مې کړ.

له ډېرو ښو عادتونو سره یې یو بد عادت هم لاره. دده یوازې زما سره جوړه وه او یوازې ماته رام و. دبل چا سره یې پر لاره دتگ زړه نه کېده. یوه ورځ زه سخت رنځور شوی وم، زما ملگری زما دپلار سره ملگری شوی و. دوی دواړه ښار ته تللي وو، په ښار کې مې پلار ښه ډېره سودا اخیستې وه. دسودا ټول پېټی یې زما ملگري پر اوږه کړی و. داځل دده سترگې دمینې پر ځای له غوسې نه ډکې وې. پلار مې دده په طبیعت نه پوهیده.

په آسمان کې ناڅاپه الوتکې راغلې. الوتکو یوه دوره وخوړه او په دوهمه دوره یې بمونه وغورځول. زما ملگری دبمونو له اوازه وویریده او دځنگله پر لوري یې منډې کړې. زما دپلار پرغبرونو یې ځان ونه پوهاوه. دڅېړیو پر ځنگله ورننووت. پېټی یې له اوږې ولوېده.

په هغه ورځ ددوی نه راتلو ماته اندېښنې راواچولې. ډېر خپه

وم چې زما پلار او زما ملګرې ولې نه راځي خدای دې نه کړي چې څه بده پېښه نه وي شوې ؟ لمر دلویدیز پر غرونو لانه وپنا شوی چې دوی راورسیدل . زه مخې ته ورغلم . له پلار سره مې لومړی ستړي مشي وکړه . پلار مې ډېر ستړی معلومیده ، ما هم ډېرې پوښتنې ترې ونه کړې . زما دملګري بڼه بدله وه . په خولو کې لوند خیشت و . دغاړې وریښمین دسمال یې شکیدلې و او غاړه یې نوکارې نوکارې وه . په غټو غټو قهوه یي سترګو کې یې اوښکې پنډې وې . ډېر سخت زړه مې پرې وسوو . خوله یې راواړاندې کړه خو ما دخلکو له شرمه ښکل نه کړ .

کله چې زه له رنځ نه ښه شوم بیا زما او دده ملګرتیا شروع شوه . بیا تور غرونه ، سپېرې دښتې وې او زموږ مزلونه . په سرو ګرمیو کې به موشپه ورځ مزلونه کول . یوه ورځ په سره غرمه کې راروان وو ، دواړه په خولو کې خیشته پیشته وو . زه ښه وم خو دده پښې سستې شوې وې او په څه خواری کور ته راورسیدو . زه ډېر سخت وږی شوی وم خو ده هېڅ شی ونه خوړل . دده زړه ګرمی خوړین کړی و . درې ورځې یې هېڅ شی ونه خوړل پر څلورمه ورځ یې کنډوکي کنډوکي وینې قی کړې او دژوند دروند پېټی یې له زخمي اوږې نه کوز کړ .

دده په مرګ ډېر سخت غمجن شوم ، ځکه چې ډېر ښایسته و ، ښه او وفادار ملګری مې و ، له هر څه نه زیات داچې زموږ دکورنۍ ساتونکی و . ما ډېر چورت وهلی و ، دده ځای په اسانه نه ډکیده . دداسې ښه ملګري او ښه خدمتګار د پیدا کیدو لپاره ډېر تاوان ته اړتیا وه . موږ باید یوه لنګه غوا او یو دقلبې غوایی خرڅ کړی وای . دې هرڅه زه ځورولم . دده پر مرګ مې یوه غمجنه مرثیه وویله . دا مرثیه به مې هر چاته اوروله . په دې مرثیه ډېر داسې کسان هم پوهیدل چې هېڅ له شعر او ادب نه نه وو خبر . هغوی زما دملګري ټول خویونه لیدلي وو . چې دملګري مرثیه به مې چاته اوروله نو هغوی به ډېر خپه شول . دمرثیې په

پای کې به ما وخندل . رښتیا به درته ووایم چې زما دا خندا به له ژړانه هم ترخه وه . ماوې که چېرې زه هم د مرثیې له ویلو وروسته ونه خاندم نو هغوی به وایي چې دی دومره خپه اووار خطا دی ؟!

ما ته له خپل ملګري نه دوې ښبې را پاته وې . دهغه یوه ښبه چې مادي ګڼه یې لرله هغه مې ښه سمبال کړه . بله ښبه چې مادي ګڼه یې نه لرله همداسې په خاورو کې پرته وه .

یوه ورځ مې دخپل ملګري پر خاورو پرته ښبه ولیده . دهغه غټې قهوه یي سترګې مې سترګو ته ښېغې ودرېدې . لکه چې په مرګ یې هم له مانه مینه او پیرزو ینه غوښته . تېرې شېبې مې پر زړه را وورېدې ، هغه شېبې چې خوله به یې دښکلولو لپاره را وړاندې کړه او ما به په مینه مینه ښکل کړه . زړه مې پرې وسوو . دخپل ملګري په وینو سره ښبه مې را واخیسته او دهغه کنډو پر سر مې ښخه کړه چې مازدیګر مازدیګر به زما ملګري دخپلو ښکلو اندامونو او قهوه یي سترګو ننداره راته جوړوله .

څو ورځې وروسته مې پلار زما دملګري دوروستۍ ښبې د خرڅولو وویل. وې یې چې ښارته یې یوسه ، خرڅه یې کړه او پر پیسو یې ګوړه او چای راوړه . په زړه کې مې وویل :

ــــ خدای دې وکړي چې ډېرې پیسې پرې وشي چې دګوړې او چای په څنګ کې کتابونه هم پرې واخلم . دخپل ملګري وروستۍ ښبه مې پر دکاندار باندې په ډېرو پیسو خرڅه کړه . دګوړې او چای تر څنګ مې کتابونه هم پرې واخیستل . زما دسورکي اوښ څرمن څومره بختوره وه .

خیبر پلازا پېښور ۱۹۹۱/۳/۱

زرکــــه

بیا یې دخپلو وړو بچو له پاره په سره مښوکه کې څه راوړي وو ، چې بچي یې ماړه شي ، رالوی شي ، مستې غاړې ووهي ، خرامان خرامان وګرځي ، په مینه مینه الوتنې وکړي او د غونډۍ ښکلا زیاته کړي.

ډیره خوشحاله وه. له لرې الوتنې وروسته به په سرومنګولو خرامانه خرامانه روانه شوه. خپلو بچو ته یې تلوسه وه او خپل مین ته یې مینه وه. لا غونډۍ ته نه وه رارسیدلې چې موسکۍ بڼه یې ویرجنه شوه. غونډۍ په تورلوګي کې پټه وه. دغونډۍ تکې شنې ونې سوځیدلې پرتې وې . دغونډۍ ډبرې تورې تورې وې . لالهانده وګرځیده ، خپل مین او خپل واړه بچي یې ونه موندل.

اوس هم دخپل مین په یاد په غونډۍ کې یوازې ګرځي ، الوتنې کوي او دغم کوکارې وهي .له غونډۍ نه چاپیره طوافونه کوي ، له غونډۍ سره یې ازلي مینه ده ، ځکه چې په دې غونډۍ کې زیږیدلې ده. یووخت دژمي په یخنۍ کې تودوملکونو ته مهاجره شوې وه ، خو بیا یې هم نوموړې غونډۍ یاد یده . کله چې پسرلی شو ، نو دزرکو په یوه لوی سیل کې نوموړې غونډۍ ته راغله.

زرکه اوس پیغله شوې وه . په سرومنګولو به خرامانه ګرځیده. په مستوناروکې یې مینه ګډیده . هغه دمینې په لټون وه او د تنهایئ ژوندخوندنه ورکاوه.

یوسهار په یوه خواږه اوازدنازله خوبه راویښه شوه. ګوري چې دغونډۍ دیوې لویې ډبرې پرسر یومست اوښایسته زرک ناست دی. داسې مسته غاړه وهي ،چې ټوله غونډۍ ورته غوږ غوږ ده . د زرک له مستوناروڼه مینه وریږي . ته به وایې هغه هم له خپلې تنهایئ نه په عذاب دی. جوړې غواړي، او یوداسې همرازغواړي، چې د زلمیتوب ډک زړه ورته تش کړي. یوځای ورسره والوزي او په غبرګو غاړوکې دمینې سندره ورسره غبرګه کړي.

مست زرک پرله پسې غاړه وهله . خدای خبر، چې د زرک په خوږو ناروکې څه جادوګډو . زرکه په ځان هم نه وه پوهیدلې ، چې په خرامانو قدمونو د مست زرک خواته روانه وه او بیاله زرک سره دلویې ډبرې پر سرغبرګه ناسته وه او دواړو دیوبل په ښکو کې منښوکې وهلې.
دواړو دمینې تړون وکړاو ترنوموړې ډبرې لاندې یې دمینې ځاله جوړه کړه. دډبرې پر سریې غبرګې غاړې ووهلې. ډیرځله یې غونډۍ په خپلو غبرګو غاړومسته وساتله . دغونډۍ په شاوخواکې یې دمینې الوتنې وکړې ،دخپلې مینې داستان یې دغونډۍ هرې ډبرې او هر بوټي ته ورساوه .اوس هم زرکه دخپلې مینې ځای ته راځي ، هغې ډبرې ته چې دهغې پر سریې له خپل مین سره غبرګه غاړه وهله، خواوس هغه ډبره ذرې ذرې ده. زرکه دغم کوکارې وهي ، ګوندې خپل مین او خپل بچي پیداکړي.

اوس له زرکې نه خرامان قدمونه هیر شوي دي . که کوم شاعر دهغې تکې سرې سترګې ولیدې غمجن به شي ، او دهغې لیلاله سترګوسره یې نه شي تشبیه کولی ، چې دخپل مین په وصال سیرابې وې

. اوس دزرکې له سرو ستر گوسره بل ډول تشبیه تړلې ده ، اوس دزرکې تکې سرې سترگې دهغې محبوبې سترگو ته ورته دي چې « یا یې یار مړوي یا یې ډیرژړلي وینه »!
اوس دزرکې له مستې غاړې نه دمستو ترانو پر ځای دویر ترانې راځي . دغونډۍ پر هره ډبره او هر بوټي نارې وهي ، دغم نارې .په دې ناروکې دخپل مین او خپلوبچوویرنه« مرثیه » غونډۍ ته بیا بیا ور اوروي. دغونډۍ پرسرداوسپني شاهین الوتنه کوي. زرکه کنه شوې ده، داوسپني دشاهین بوږنوونکی غږهم نه اوري ، یوازې دخپل مین او بچودویر سندره توده ساتې.

تني دچور کونډي دځنگل لمن ۱۳٦۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپونکۍ

داسې ښايسته منظره يې په ټول عمر کې نه وه ليدلې . تکه شنه ورشو ، د سپينو اوبو روانه وياله ،رنګين ګلونه ،ښکلي مرغان.خپلې ميږې هم بدلې بدلې ورته ښکاريدې.خپله ماشومه لور غوټۍ ورته ډيره ښايسته بريښيده .لکه د پرښتو تکې سپينې جامې په غاړه ،په تورو څڼو کې يې سره او ژيړ ګلونه ټومبلي وو.پر شونډو يې خوږه او مالګينه موسکا غزيدلې وه.له خپلو ميږو او تکوسپينو وريو سره مشغوليده.

دمور زړه له ډيرې خوشحالۍ نه په درزا شو اونارې يې کړې:

ـ غوټۍ لورې! وه غوټۍ لورې!

غوټۍ يوخوابل خوا حيران حيران وکتل.دمورپه ليدو يې غږ کړ:

ـ وای مورې ته دلته څه کوې ؟!

دمورغيږې ته يې په منډه منډ ځان ورساوه.دمور له سترګونه در در ،دخوشحالۍ اوښکې راوبهيدې.غوټۍ يې ټينګه په غيږه کې ونيوه اودومره يې ښکل کړه چې مخ يې لکه دګلاب دتنکۍ غوټۍ تک سور واوښت.

ـــ غوټۍ ، زما خوږې غوټۍ ،ته خو زموږ نه ورکه وې . دمیږو رمه دې هم رانه ورکه کړې وه . پلار دې په تا پسې ډیر خپه دی . وړوکی ورور دې ډیره یادوي ،ستا تکې سپینې میږې هم یادوي . وایي چې غوټۍ خور مې څه شوه ؟چیرې لاړه ؟زما میږې یې څه کړې ؟زه سپوره ډوډۍ نه شم خوړای ، زه شیدې او مستې غواړم ،زه کوچ غواړم . کله یوه بانه کوي او کله بله بانه. ستا په لیدو به څومره خوشاله شي ! پلار به دې څومره خوشاله شي! زرکوه غوټۍ څه چې ځو. راځه چې رمه هم بیا یو ، بس دی ډیرې دې وځرولې ،مړې دي . گوره ! دومره مړې دي چې خپلې گیډې هم نه شي وړای . غوټۍ له خندانه شنه شوه. په ناز او کرشمو یې خپلې تورې څنې څنډ وهلې:

ـــ مورجانې ! زه نه ځم ،خپله رمه مې هم نه بیایم . زه په دې گلونو کې ډیره خوشاله یم . ته ددې ویالې اوبه وڅښه له شربت نه هم خوږې دي. زه له دې خوږو اوبو نه چیرې ځم!

دمیږو رمبارې پورته شوې . وریو په ترپکو ترپکو یو خوابل خوا ټوپونه ووهل . غوټۍ وویل:

ـــ وگوره مورجانې ! دلته زما میږې اووري ډیر خوشاله دي . دلته زما میږې ډیرې شیدې کوي . زه نه ځم . . . نه ځم ،نه ځم ،نه ځم. . . . . .

موریې خپه غوندې شوه . ویې ویل:

ـــ غوټۍ لورې ! ته له موږ نه پرڅه گیله منه یې ؟که ته له ماسره کورته لاړه نه شې زموږ زارې به وچوي.

دمور له سترگو لکه چینه مړې مړې اوښکې روانې شوې. غوټۍ بیا له خندانه تکه شنه شوه. دمور پرمخ اوښکې یې په خپلو وړو او تنکیو گوتو پاکې کړې.

ـــ مورجانې ! ته مه ژاړه ،زه له تاسو نه گیله منه نه یم. زه ډیره خوشاله یم.

خپله وړوکې خولګۍ يې د مور پر سترګو کېښودله او مور يې ښکل کړه. په دې وخت کې د غوټۍ پلار غږ وکړ:

ــ پاڅه! لمونځ دې قضا شو ..... داڅه دغم خوب دی چې نه ويښيږې!

دغوټۍ مور کريکې وکړې:

ــ غوټۍ! زما جنتي غوټۍ! زما شهيدې غوټۍ! زما وړې شپونکۍ.......!

له کټ نه پاڅيده. ټکرى يې پر سر کړ. لکه ليونۍ د بام پر سر وختله. صحرا ته يې وکتل. هغې صحرا ته چې غوټۍ به ميږې په کې څرولې. په صحرا کې يې د سکڼ توغندي لويه کنده وليدله. د کندې له غيږې نه د ميږو وړۍ باد ونو همغسې يوه خوا او بله خوا تښتولې.

۱۳۶۸ کال تنې دوړې خيسوره د ښښترو دځنګل لمن

دمستو کــــتوه

گلې گلې غواوې راروانې وې. دغواووپه سترگوکې ویره ښکاریده.
په غوجلوکې وړوخوسیورمبارې وهلې. ځنگل ژړا او فریاد ونو پر
سراخیستی و. موریې دژړااو فریاد ونواواز وپیژانده. هغه وپوهیده،
هغه په هرڅه وپوهیده. په زړه کې یې سرې لیکې تیرې شوې. له
جونگړې راووته:

ـ ستا پر مړي مې ودروې، پر تامې بوره کړې، نه مې درته ویل چې له
هلکانوسرد مستي مه کوه.

له ډيره قهره اوله ډيره درده یې وخندل:

ـ خدای خبردی ته به بې غمه ویده شوی وې. پوهیږم... پوهیږم...
ببری په یبلو پښوله ځنگل نه راووت. دخپلې جونگړې خواته په
منډه، منډه راته، دباندوسپویې ژړااو فریادونه واوریدل. سپوورمندې
کړې اوحمله یې پرې وکړه. ببري په زوره چیغې کړې:

ـ کورې! کورې! په پړانگ وداړل شئ!

سپي ورنژدې شول، ببري په ډیرې چالاکۍ له خپلې نرۍ ملانه دډوډۍ
دسمال خلاص کړ. وچ سوکړک یې سپوته لرې وغورځاوه. موریې له

ډیره قهره غاښونه ورته وچیچل :

–خدای دې په لیونیو سپو وخوره ، چې نه په دم روغیږې ، نه په دارو.

– ښه وشول ډیر ښه وشول ، چې زما نصیحتونه دې نه اوریدل . هسې هم خدای سپیره پیدا کړی یې اوس به ....

ببری په ماته ساه او په سلګیو، سلګیو جونګړې ته راورسیده . له رسیدو سره سم یې مور په ځپیړو کې پټ کړ. په یوه اوبل مخ یې دو مره وواهه ، چې د مور ځپیړې پړې وسوې. د ببرې چیغې بیا په باندې کې خورې شوې . پانې د ببرې پیغلوټې خورورمندې کړې ، د مور لاسونه یې کلک ونیول موریې له زنې نه ونیوه :

–بس دی مورې مه یې وهه ، خدای ته ګوره مه یې وهه. موږ ته به خدای داسې مکرره (مقرره) کړې وي

موږ بې له خدایه اوبې له ببرې نور څوک لرو ؟

خوریې هم په ژړا شوه. ببرې د کلي په لورې منډې کړې :

–قسم دی که له تاسو سره یوه شپه هم تیره کړم.

د کلي په لاره روان شو. موریې ښیراوې ورته وکړې :

– ورځه خدای دې تری تم کړه. خدای دې په بمونو والوزوه . هسې دې هم زموږ بخت په کاڼووویشته ، سپیره اوس وچه خوله ګرځه .

پانې د مور په خوله لاسونه کینښودل ،په ژړغوني غږیې ورته وویل :

– مورجانې ښیراوې مه ورته کوه، موږ څوک لرو ؟

د پانې مور ژړا او سلګیو ونیوه ، هغه له ډیره درده په ځمکه راولویده ، پانې نارې سورې ګډې کړې . د باندې له جونګړونه ښځې راووتې :

–څه وشول پانې څه وشول ؟ ؟

–پر مور مې پیریان راغلي دي.

ګاونډۍ ښځې ورغلې ، د پانې مور پر ځمکه پرته وه. یوې ښځې یې

سرپر خپلو ځنګنونو کېښود . کليمه يې ورته وويلې ،لااله الا الله محمدرسول الله .دخدای له پاره مه يې په عذابوئ ، کافرخو به نه وئ ؟ تورسرې ده ،تاسې به هم خويندې ميندې لرئ !

نوروښځوهم کليمې ورته وويلې ، دپاڼې دمورزړه يوڅه سپک شو ، سترګې يې وغړولې . ښځوورته ويل:

ــ کليمه وواېه خورې ،دپاڼې مورکليمه وويله ، ګاونډيوښځوتسله ورکوله، داهرڅه دخدای له طرفه دي ، خدای دې ببرې درته ژوندی لري.څه چې له خدايه راپيښيږې په هغې به صبر کوو.

ګاونډ يانې يې چې خپلو جو نګړوته لاړې، نو دببرې موربيا په ژړاپيل وکړ. ځانته يې ښيرې کولې:

ــ زما لاسونه دې مات شي ، ببرې مې پر تنکي مخ څومره سخت سخت وواهه.ببرى خوګرم نه و، څه يې کړي وای ؟ له ډيره خپګانه يې ډوډۍ هم نه وه خوړلې .

پاڼه له جونګړې نه راووته مورته يې غږکړ:

ــ مورې ببرى خوپه کنډوهم واوښت ، په دې مازديګربه چيرته ځي ؟ هله لورې ! راوپې ګرځوه، کلی خوډيرلرې دی ماخوستن به هم ونه رسيږي ، خرابې لارې دي.

پاڼه دهوسۍ غوندی په يوه ترپ کنډوته ورسيده. ببري مړه مړه ګامونه اخيستل. لکه چې کلي ته يې دتګ زړه نه کيده .پاڼه يې چې وليده ، بيايې ګامونه يوڅه ګړندي کړل . پاڼه ورپسې ورسيده، په غيږ کې يې ونيو، ښکل يې کړ، اوښکې يې ورپاکې کړې.

ــ پرې مې ږده، زه نه ځمه ،زه مورته نه ورځمه، دومره يې ووهلمه ،ماڅه کړي وای ؟

بيايې ستونی راډک شواو خبره نيمګړې ځنې پاتې شوه، پاڼې بياښکل کړ:

ـ راځه مورمې د رپسې ژاړي هغه ستا په وهلو ډېره پښېمانه ده. زه مې مور د رپسې راولېږلم. راځه چې ورشو، هغه په تا پسې ځوريږي، چې ډيره وځوريږي تا هم ښه ليدلې ده، چې پيريان پرې راځي. چې چيرته وغورځيده که سريې مات شه او که لاس يې مات شه. ببري سلګی وهلې:

ـــ نه، نه زه نه ورځمه، خدای دې يې په پيريانو مړه کړي، زه نه ورځمه، زه کلي ته ځمه.

پانې په ژړه غوني غږورته وويل:

ـ کلي ته چاته ځې؟ په کلي کې مو‌ږ څوک لرو؟ د کلي نه خو دا يو کال کيږي چې خلک غرونو ته راغلي دي، په کلي خوجازونه ډمونه وروي، تا به هم راته شهيد کړي.

ببري ځان کشولو، چې د پانې له لاسونو نه ځان خلاص کړي؛ خو پانې لکه تيخوری ماشوم په غيږ کې راواخيست. ببري لتې غورځولې او د خورپر مخ يې نوکارې لګولې.

ـ پرې مې ږده زه نه ورځم، زه نه ورځم.

****　　****　　****

په غوجل کې ژير خوسی پروت و، د خپل زوی غوندې يې زړه پرې وسو. د ببرې مورنن ډيره سخته خواشينې وه. خپلې غريبۍ او بې کسۍ تيروختونه ورياد کړل. هغه د ببري پلار ته ډيره ګرانه وه، هغه وخت يې په ياد شو چې د ببري له زيږيدو سره سم د غنمولوونه ګډ شول. د ببري له پلار سره به يې لوونه کول.

له څوورځو، لو نه وروسته ناروغه شوه او په سينه کې يې شيدې هم وچې شوې. ماشوم به يې په کوڅو کې ګرځاوه، کله به يوې ښځې يو غړپ تې ورکړ او کله بلې ښځې. ماشوم به تږله شپه له لوږې نه په ژړا تيره کړه.

د ببري پلار د بوسو او غنمو په پيسو غوا واخيسته. غوا تکه زيړه وه. ببری يې د غوا په شيدو رالوی کړ. زيړی تږلو ته ګرانه وه. زيړی

دومره اصیله وه، چې پانېې هم لوشلی شوه. زیږی په ببري ډیره گرانه وه. خود به ورته گرانه وه، ببری د زیږی په شیدورالوی شوی و. کله کله خوبه یې د زیږی تی په خوله کې ونیواود خوسې غونډې به یې رودلو. ببري له زیږی سره خاصه مینه لرله، له سهارنه تر مازدیگره به یې پرېو لوځروله. له زیږی سره د ټولو مینو ورځ په روځ زیاتیده.

هغه ورځ چې د ببري د پلار مړی یې په وینوکې خیشت پیشت له سنگره راوړی و، ببري زیږی ځرځای ته بیولې وه. د ببري مور هغه ورځ ډیره سخته راغورځیدلې وه، له تندي نه یې وینې بهیدې، د کلي ښځوویل چې پیریان یې دي.

کله چې ببري زیږی له ځرځای نه راوسته، د پلار د مړي په لیدویې کریکې کړې، زیږی هم لکه بنیادم غمجنه په ځای ودریده. د اټولې صحنې د ببري د مورپه ذهن کې راگرځیدې، نژدې وه، چې بیا پیریان پرې راشي. د ببري کټ ته ورغله، ببری یې پرتندي ښکل کړ، کلیمې یې وویلې:

ــ خدایه باقي خیر کړې.

**** **** ****

نورې ورځې به چې لمر د جگ غره پر څوکه سرراښکاره کړ، نوموربه یې په ببري غږ وکړ:

ــ هله ببریه زویه پاځه صدقه دې شم، لمر راختلی دی، بیا به زیږی ځنگل ته د څرولوله پاره بیایې.

نن د لمر سترگه په شنه آسمان کې څونیزې جگه ولاړه وه، ببری په کټ کې اوږد غزیدلی و، اوپه درانه خوب ویده و. هغه په شپه کې څوواره راویښ شوی و. ټوله شپه یې په اندیښنو تیره کړې وه. ویرونکي خوبونه یې لیدل. خوب یې لیده، چې یو برگ پړانگ ورپسې ځغلي، ببری منډې نه شي وهلی، خوچې کله پړانگ ورته رانژدې شواود ببري

مرۍ ته يې منګولې ور وغزولې ، په دې وخت کې ببرۍ له ډېره هيبته راويښ شو ، په کټ کې کښيناست شونډو يې پترې نيولې وو ، په کوچنۍ څيره يې پريشاني خوره وه. د نورو ورځو غوندې يې دغړکۍ دشاربلو اوازپه غوږ نه شو. له حسرت نه په ډکو سترګو يې خپلې مورته وکتل ، موريې دچرګۍ پرغاړه خپه اودلګيره ناسته وه. بيا يې سترګې دمستوپه کټوه ولګيدې. دکټوې پر سر برغولی نه و. کټوه وچه ککړه وه ، پر مورګوېې مچان ګرځيدل او په ګيډه کې يې کنډو کې کنډو کې مستې نه بريښيدې. تېرې شوې ورځې وريادې شوې. هرسهار به چې له خوبه پاڅيده ، موربه يې دمستو په کټوه کې سوکړک ورته ميده کړی و ، او ببرې به په خوند خوند خوړو ؛ خو نن دمستو کټوه تشه وه. ببرې دمستو له کټوې ، لاسترګې نه وې اړولې ، چې په غوجل کې دژېړ خوسي دردناکې او غمجنې رمبارې پورته شوې. ژېړ خوسی په موږې پورې کلک تړل شوی و ، پورته پورته يې ټوپونه وهل. په سترګو کې يې انتظارڅپې وهلې ، موريې غوښته دزېړۍ غواله شيدو نه ډک تيونه يې غوښتل . ببرۍ وبوږنيدو ، سترګې يې له اوښکو نه ډکې شوې ، برګ پړانګ يې په خيال کې ورغی. هغه پړانګ چې په خوب کې يې ليدلی و. هغه پړانګ چې ددوی خوشحالي يې داړلې وې.

۱۳۷۰-۲-۱۷

تشه ځولی

نن دخوست په عسکري قشلوکې دسره بیرغ یوه ریتاړه هم نه وه پاتې. دسرو بیرغونو پرځای شنې سپینې او برګې جنډې رپیدې. عسکرولاسونه دتسلیمۍ په نوم جګ نیولي وو. دمجاهدینو په سترګوکې دفتحې نخښې بریښیدې او په ډیرویاړ دشوبلوپر سرونو ولاړوو.

نن دخوست واړه او زاړه خوشحاله وو. دتوریالي له کوچنۍ خیرې نه عجیبه خوشحالي وریده. چې چیرته به یې خپل همزولي ولیدل نوله لرې نه به یې چیغې کړې:

ـ ښه شوچې خوست آزادشو ،ځومره خوند یې وکړ . اوس به دهیڅ شي قحطي هم نه وي . اوړه به هم ښه پریمانه وي، مالګه به ارزانه شي. ګوړه چای او خواړه به هم ارزان شي .

اوس به په اوړوکې دمالګې پرځای دبانجانوتروې اوبه نه ګډوو. دمالګې من به دد ووزروافغانیوپرځای په دوه درې سوه افغانۍ وي،اوس به دغرونو څخه دخیرې لرګي راځي او دخوست میوه دارې ونې به روغې پاتې شي. دښتروغوتې به هم نه سوځوو. هو رښتیا اوس به د مجاهد ینو

توغوندي هم نه راځي او موږ به نه پرې وژني.

داخبرې د توريالي سبق گرځيدلې و. هر چا ته به يې په خنداخندا او په مينه مينه کولې. په منډه منډه کورته لاړې چې خپله مور، پلار او خويندې دخوست له آزادۍ نه خبر کړي. په هغوی هم زيري وکړي. د آزادۍ زيری، دقحطۍ دله منځه تلو زيری، د توغوندیو نه دخلاصون زيری او دهرشي دارزانۍ زيری. دکور دروازې ته نژدې شو. له توريالي سره دآزادۍ دزيري تلوسه وه. ناڅاپه يې دميگ جازونو بوږنووونکی غږ واورید. دبمونو غړمباشوه، دخوست په عسکري قشلوکې دسکډ توغندي لکه تور ديوان ولگيدل. دسکډيو توغندي ددوی په کورولگيده، دکورخيره په يوه لويه کنده بدله شوه.

*** *** ***

دمجاهدينو د توغندي آوازپه هواکې خپورشو. د توغندي د لگيدوسره سم درب شو چې توريالی له کټه راولويده، خويندويې په کړس کړس ورپورې وخندل:

- ښنگه توریالیه زموږ په نارو خونه پاځيدې د توغندي له ډاره له کټه هم راولويدې.

مورخپلې لونې ملامتې کړې:

- مه ورپورې خاندئ په توغنديو کې خوښه تړوکې نه شته.

پلاريې هم رابېرشو:

- هغه پرونۍ پيښه مو هيره شوه، خدای موځوانيمرگې کړه.

توریالی په اندېښنوکې داسې ډوب و، چې دخويندو او مور او پلار په خبرويې ځان هم ونه پوهاوه. دنغري پر سرتورچای جوش ايښی و. په نغري کې دنښتروغوټې بليدې، غوټې په وينوسرې وې. په وينوسروغوټو سرې لمبې کولې. دنغري په ښنگ کې يوه ځولۍ په وينوسرې غوټې پرتې وې. د توريالي مورچای او ډوډۍ تيار کړل. کله

چې توريالي د تودې ډوډۍ ګوله خولې ته کړه او د چای يو غوړپ يې وکړ، سترګې يې د نغري په څنګ کې يوې څولۍ په وينو سرو غوټو ته واوښتې. څمکه وربانديې وچورليده. زړه يې راډک شو. توريالي ته خپل ځان سرې خوړوبريښيده. داسې لکه چې د بختورله غوښواووينويې خوله ډکه کړې وي. ژرېې له خولې نه د ډوډۍ ګوله او د چای غوړپ توی کړل. په مخ يې غبرګې غبرګې اوښکې راغلې. اوښکې يې پټې پاکې کړې چې د مواو پلاريې ورپام نه شي.

توريالي بيګانې خوب او پرونۍ غمجنې پېښې سخت ځوراوه. د توريالي ښايستوکي فکرونه او خيالونه غمونو ګډوډ کړي وو، داسې لکه چې بمونه او توغندي کلي او کورونه سره ګډوډ کړي. د کوچنيتوب رنګينه د نياګۍ يې غمجنو پيښولو تپلې وه. د شوندو له تنکيو غوټيو نه يې خنداشو کيدلې وه. د کوچنيتوب شوخي ځينې هيره شوې وه او دوخت د غميزو په باب يې دلويانو غوندې فکر کاوه. خود هغه فکر په دومره پيچلواو غمجنو پيښو کي کله رسيده. د توريالي په کړووړو کې د پام وړ بدلون راغلی و. په څيره کې يې له ورايه د غم نخښې معلوميدې. د شپوور ځوله تيريدو سره د توريالي کنجکاوۍ او انديښنې زياتيدې.

د خوست د ښار پر عسکري ځايونو د مجاهدينو توغندي همداسې وريدل. کله کله خوبه دا توغندي د بازار په منځ او عسکري ځايونو ته نژدې کورونو کې هم ولګيدل. د حکومت الوتکو، شوبلو د مجاهدينو پر مرکزونو او د مرکزونو سره پر نژدې کليو بمونه غورځول. دلته او هلته د جنازو خبرې وې او د ويرونو ساندې.

د توريالي له څېرې نه خوشحالي تښتيدلې وه. پخوا به يې په کور کې ډيرې خبرې کولې خو اوس يې له خولې نه سپين هم نه خاته. دا ځوور ځې د نښترو د غوټو په تولولوپسې هم نه و، وتلی. د نغري په څنګ کې د غوټو ځولۍ تشيدو ته نژدې وه، ايله يو څو په وينو سرې

غوټې پکې پاتې وې. هرې غوټې د خپل خوارہ ملګري «بختور» د خاطرا تو غوټې، ورته سپړلې. موراوپلارېې د توريالي په غمجن حالت ډېرځوريدل. موربه يې ويل:

ــ هسې نه چې په بختورپسې يې زړه وچوي بختورخو توريالي ته له ورورنه هم خوږو، سودايي شوی دی، چې ليونی نه شي خدايه ژربه يې سپيلني ورته لوګی کړل. د توريالي په غاړه يې د تاويزونو اميل جوړکړ، خود توريالي پريشانۍ ته يې هيڅ ګټه ونه رسوله.

توريالي ته غمجنو پيښوله ژوندنه يوه سخته کشاله جوړه کړې وه .داسې کړکيچنه کشاله چې دحل په لاره چاره يې نه پوهيده.

ــ خدايه مورمې هره ورځ د تيروشوو اخترونو کيسې راته کوي، خو زه چې له موره پيدا يم يومې هم دخوشحالۍ اخترونه ليد. اوس ولې اخترونه نه شته داغلې ولې ګرانې دي ، دادچاى ګوړې اومالګې ولې قحطي ده او داجازونه ،شوبلې ځومره ډيردي توغوندي ځومره ډيردي اوداوينې ... .

زړه به يې وبوړنيده اود بختوروينې به يې په خيال کې ورغلې . دنغري په څنګ کې دغوټو ځولۍ تشه وه. دبختورپه وينو سرو غوټو د توريالي نغری څوورځې تود ساتلی و. توريالی بيا دغوټود ټولولوپه نيت له کوره راووت، دنښترو هغه ځنګل ته چې دښارلمنه يې ښکلې کړې وه راغی. ددې ځنګل غوټوبه تل د توريالي او بختورساړه نغري تاوده ساتل .

دنښتروزلفې د توغنديو او سپينزو پنجوشوکولې وې . دنښترو له غوټو ډکې تنکۍ څانګې لرې لرې پرتې وې . توريالي له ماتو تنکيو څانګونه غوټې شوکولې . ناڅاپه توغوندي راغلل. دنښترو له ځنګل نه يو څه لرې ولګيدل. توريالی په بيړه دغوټوډکې تنکۍ څانګې ته ورغی ،داسې لکه چې دبختورغيږوي اوغوټې يې دبختوردزړه په وينوسرې وې . توريالي دماتې څانګې غوټې ژرژروشوکولې، خپلې ځولۍ ته يې واچولې، منډه يې کړه او ژوبله څانګه يې تشه پرښوده ،داسې لکه دبختورتشه ځولۍ اوټوک ټوک بدن يې د توغنديوداورلاندې پريښی و.

۱۳/ ۱۰/ ۱۳۶۹

دتنيوغرونه

زنځیرونه

د پخواني عادت په څیرې بیا هم دریمې کوټې ته سترګې ورواړولې. دکوټې دروازه په تورزنځیر تړل شوې وه. تور زنځیر د ګل اندامې زړه ته لکه تور مارتېک ورکړاودبندې کوټې خیالي تصویر یې دهغې په مغزوکې رنګ کړ. په شونډو کې یې څه وویل، خوابنې یې بیا ورنارې کړې:

ــ ګل اندامې !وه ګل اندامې ! وه خدایه کنه هم شوه.

دریم ځل یې په زوره ورغږ کړ:

ــ وه ګل اندامې !

ګل اندمې ټکان وخوړ:

ــ درغلم ادې انګړمې جاروکاوه.

ــ ګل اندامې لورې ! په دې بخارۍ پسې اورواچوه دبا تورد پلار ډیره یخني کیږي، نن سبا ډیر کمزوری شوی دی. بیګاه شپه یې ټوله وینبه تیره کړه. نه پوهیږم چې یخني یې کیږي که له اندیبنونه خوب نه ورځي.

د دروازې غرب شو. توتې کوټې ته رانووت، دسبو ټوکرۍ یې ګل

اندامې ته ورکړه:

ـ ښکلې کاکې دا واخله پاخه يې کړه، بابامې ويل چې ښه خوا ږه دې يې پاخه کړې ميلمانه ورسره راځي.

ـ ښه وروركه! ښه خواږه به يې پاخه کړم . اول به د ميلمنو کوټه جارو کړم بيا به سابه هم پاخه کړم .

گل اندامه د ميلمنو کوټې ته لاړه . د توتي مور توتې ته په قهر شوه:

ـ ځوواره مې درته ويلي دي چې ښکلې كاكې يې مه بوله اوس خو کوچنى نه يې په نن سبا کې به ژنى شي دومره نه پوهيږې ؟ گل اندامه هم ځان ناگاره اچوي غـتـه ښـځـه ده اوس هم وروك درته وايي . له نن نه وروسته دې كه ښكلې كاكى وبلله بيا به ... .

په توتي کې يې سترگې ښخې کړې . په سترگوکې يې دغم او غوسې نښې رابرسيره شوې . يوه شيبه غلې شوه او لنډه لنډه ساېې واخيسته، بيا يې په قهرجنه لهجه ورته وويل :

ـ نه پوهيږم چې دا ته ولې نه پوهيږې ، اوس خو ماشوم نه يې.

توتي چې د مور غمجنې او قـهر جنې څيرې ته وکتل حيران شو. د مورپه خبرو يې سر نه شو خلاص :

ـ وى خدايه دا څه درباندې وشول ليونى كيږې خو به نه ؟ ولې تا نه وو را ته ويلي چې ښکلې كاكى يې بوله، دلاله نا وې دې ده ،ورينداردې ده.اوس ولې را ته وايې چې په نامه يې بوله،له تا سره خوجنگ نه کوي څه ... .

مور ته يې د توتي په ساده گۍ قهرورغى او په تونده لهجه يې ورته وويل :

ـ ته نه شرميږې چې اوس يې هم ښكلې كاكى بولې، گل اندامه خاوس ستا په نوم ده ، دا خبره د توتي پر زړه لکه خنجر ولگيده.زړه يې راډك شو ژړا ورغله په منډه له کوره و ،ووت . د هديرې په قـبـرونو

ورگډشوا و د یو قبر د پاسه پر مخې پریووت.

ګل اندامې د خوابنې او توتې خبرې تکې په تکې اوریدلې وې. د میلمنو د کوټې پر دیوال د باتور عکس ځړیده. ګل اندامې د باتور عکس ته سترګې ورواړولې. د باتور له عکس نه غمجنه موسکا وریده. په سترګویې اوښکې راغلې. نرۍ شونډې یې لکه د ګل پاڼې ورپیدې لکه له خپلې خوابنې نه چې د باتور عکس ته ګیله کوي. د باتور سترګې همغسې موسکۍ وې او په ټنده یې ګونځې رانه غلې. د میلمنو له کوټې راووته او د دریمې کوټې سر ته وختـه. د مهاجرو کورونه لکه د زنځنیر کړۍ سره نښتي وو. د مهاجروهدیره په رنګارنګ جنډو کې پټه وه. د جنډو لاندې قبرونه هم لکه د زنځیر کړۍ سره نښتي وو. په ځینو جنډو کې ګلونه او د شهیدانو نومونه په وریښمینو تارونو اوبدل شوي وو. د ګل اندامې په بیکرار زړګي عجیبه چل وشو. منګولې یې لپه کړې هدیرې ته یې وکتل. له دریمې کوټې نه دوهمې او له دوهمې کوټې نه د میلمنو د کوټې سر ته راغله. د دریمې کوټې د بندې دروازې له زنځیرنه یې سترګې بلې خواته واړولې. ګل اندامې ته د جنډو ګلونو او د شهیدانو نومونو عجیبه سودا ورواچوله. د سبو د پخولو په څنګ کې یې پر سپین ټوکر وریښمین تارونه لکه زنځیرونه وغځول.

ګل اندامې به اوس هر ورځ پر سپینو ټوکرانو وریښمین ګلونه جوړول، سږکال په دریمه کوټه کې نه اوده کیده. دریمه کوټه به ټوله شپه په چوپتیا او تیاره کې ډوبه وه. سږکال په ژمي کې دوی ټول په دوهمه کوټه کې اوده کیدل. ګل اندامې ته په دوهمه کوټه کې هیڅ خوب نه ورتلو. کله به چې د نیمې شپې باد د دریمې کوټې زنځیرو شرنګاوه د ګل اندامې په زړه به د غمونو مارانو خولې ښخې کړې، لکه چې کټ یې په مارانو اوبدل شوی وي. ګل اندامې په تیریو کال کې ایله دوې

شپې په دوهمه کوټه کې تیرې کړې وې . هغه یې هم له ډیرې خوشحالۍ نه په ویښه تیرې کړې وې. دناوې توب شپې یې وې ،په دوهمه کوټه کې دوې شپې او دباتورخاطرې یې په ذهن را ووریدې.

پیغلې او پیغلوټې سندرې وایې دایرې وهې او اتڼونه کوي. ځینې پیغلې له گل اندامې نه چا پیره کیناستې .یوې پیغلې دگل اندامې له مخ نه دټکري پیڅکه پورته کړه په خنداکې یې پوښتنه ځینې وکړه:

ــ خورې نوم دې څه دی؟

گل اندامه موسکه شوه او هیڅ یې و نه وې.

یوې وویل:

ــ گل اندامه نومیږي.

یوې بلې داهم پسې زیاته کړه:

ــ گل اندامه نه ،گل اندامه ښا پیرۍ.

ټولو پیغلو په بړک بړک وخندل.

یوې زړې ښځې وویل:

ــ زمونږباتور هم بهرام شهزداه دی.

بلې داخبره ورپسې غبرگه کړه:

ــ مبارکه دې شي داخوډیره ښکلې جوړۍ شوه.

یوې پیغلوټې دگل اندامې لونگینو ځونډیوته غلی لاس وروغځاوه غوښتل یې چې ویې شوکوي . گل اندامې یې لاس ټینگ ونیو. پیغلوټې په خنداکې ورته وویل :

ــ وی گل اندامې خورې څومره بخیله یې لکه چې دباتورد کلاشینکوف له پاره ځونډې ساتې .ټولې پیغلې او پیغلوټې له خندانه شنې شوې.

دوې شپې لکه یوځوشیبې دسترگو په رپ کې تیرې شوې . په دریمه شپه گل اندامې ته ددریمې کوټې واک ورکړل شو. گل اندامې په

لړزاندو لاسونو د دريمي کوټې زنځير خلاص کړ. د زنځير له شرنگ سره د گل اندامې د بنگړو شرنگا گډه شوه او د لونگو له ورمو سره دريمې کوټې ته ننوته. ځان ځينې ورک و. زړه يې په ټترکې ټوپونه وهل، د کوټې څراغ يې ولگاوه. پرمخامخ ديوال د باتور عکس راځوړندو. عکس ته يې په مينه وکتل. اننگي يې له شرمه سره شول ژړيې د دروازې خواته مخ واړوه چې چا خو به ليدلې نه وي. دروازه يې بنده کړه. د کوټې په کنج کې د باتور کلاشينکوف راځوړند و. د کلاشينکوف د ساده بند په ليدويې په زړه کې وويل:

ـــ دابه په مريو او ځوندېوکې داسې پټوم چې خلک يې ننداره کوي. دريمه شپه هم تيره شوه. ډيرې خوږې شپې يوه په بله پسې تيريدې. کله به چې باتور د جهاد سنگرونو ته تللئ و گل اندامه به په دريمه کوټه کې يوازې پاتې وه. گل اندامې به تر نيمو شپو د باتور کمربند او کلاشينکوف ته ځونډې جوړول او په دې ډول به يې د باتور د بيلتانه شپې لنډولې.

يوه شپه د باتور دوی پر سنگرونو د حکومت له خوا سخته حمله شوې وه. د بمونو او توپونو اوازد مهاجرو کلي ته رارسيده. گل اندامه ترنيمو شپو د کوټې پر سرناسته وه. کله به چې د وطن د غرونو پر سر د بمونو بريښنا خوره شوه د گل اندامې له خولې نه به بې اختياره ووتل:

ـــ خدايه خير کړې باتور ته خير کړې. پټ به يې په زړه کې ډيرنذرونه ومنل.

د گل اندامې ليونې خيالونه به چې تر دې ځايه راورسيدل نور به هيڅ هم نه ووپاتې او د دريمې کوټې په څيربه د گل اندامې سپينو مړوندونو ته زنځيرونه اچول شوي وو.

تني د نريزې کلی

۱۱-۱۲-۱۹۹۱

PROPERTY OF ACKU 5388

دسپین شیطان په غېږ کې

دایې پوخ عادت ګرځېدلی و ، له هر لمانځه وروسته یې رااخیست ،ښکلولو به یې ، دعاوې یې ورته کولې ، ورته ژړل یې:

ــ خدای دې تلې تودې کړه ، خدای دې راوله.

بیایې دزو ی په ښکلې عکس کې سترګې ګنډلې وې . له سترګونه یې لکه د پسرلي باران مرې مرې اوښکې رابهیدې. غوښتل یې چې څه ووایي خو سلګۍ دهغې خبره غوټه کړه . سپوږمۍ تسله ورکوله:

ــ ادې مه ژاړه خدای مهربان دی ګوندې خدای یې راولي .

سپوږمۍ هم د خپل مین عکس ته سترګې وروا ړولې .دزلمي په سترګو کې د ځوانۍ غرور ځلیده . سپوږمۍ ته تیرد مینې وختونه وریاد شول . پرخپل زړه یې زورراوړچې ونه ژاړي خوله سترګونه یې داوښکوچینه روانه شوه. دزلمي مور په سلګوسلګو کې داخبره وکړه:

ــ پلاریې په زلمي پسې رنځورشو.....په ځنکدن کې یې هم زلمي یادولو..... دزلمي په ارمان لاړ.

ګلالۍ په خندا خندا کورته راغله . په ډیرې خوښۍ یې نارې کړې:

ـــ زړې ادې وه زړې ادې تاته وايم داغبرولې نه کوې؟ دباغ نه مې منې درته راوړې دي .بادونو راتويې کړې وې.

نيا ګلالۍ تينګه په سينه پورې ونيوه پر سترګويې ښکل کړه . ادې دې جارشي په دې وړوکې خولګۍ دزلمي غوندې سترګې دې دي . ته خو زماد زلمي نخښه يې ، دعاکوه چې زلمی دادادې خدای راولي ،دکوچنيانو دعاخدای قبلوي . که زلمي رانه غلوځمکې او باغونه به تربورانو ته پاتې شي تاسې به هم ورته پاتې شئ . په زوره يې نارې کړې:

ـــ په زلمي پسې مې سترګې وختې خدايه !

ګلالۍ مې پنځه کلنه شوه که زلمي ژاړند ژوندی ورک نه وای اوس به خدای ډېرلمسيان راکړی وو. ګلالۍ خپلې وړې منګولې لپه کړې اود خدای دربارته يې ونيوې ،په وړه خوله يې دعاوکړه:

ـــ خدايه ! دادمې ژرراولې زړه ادې مې ورپسې ژاړي .نيااو سپوږمۍ ، امين وويل او دوی هم دګلالۍ دعا په خپلو لپوشوو لاسونو بدرګه کړه.

* * *

زلمي خپل موراو پلارډېرپه نازلوی کړی و ، دهغه به چې څه زړه غوښتل موراو پلاورته نه ، نه وو کړي . دځمکې کاروباريې ټول دپلار پر غاړه و ، دلو په وخت کې به يې موراو پلارلوونه کول . زلمي به چې يو ځوګيډۍ وريبلې نولوربه يې لرې وغورځولو ، وبه يې خندل:

ـــ ادې زمالاسونه تناکې شول ، زه لو نه شم کولی . کراربه پر پوله کيناست . پلاريې هم نه غوښتل چې دزوی تنکي لاسونه دې يې تناکې شي . دټوکې په ډول به يې ورته وويل :

ـ بچيه ! ته کرارراته کښېنه زموږ ننداره کوه . موردې چې په ځنګ کې راسره وي دټولې دنيالوونه ماته پرېږده. ټولوبه په کړس کړس وخندل. زلمي لاديارلس کلن هلک وچې جيب به يې له پيسونه ډک و.

يوځوکاله يې مکتب وويلو ، له مکتب نه يې زړه تورشو ، مکتب يې پرښود . دځوانۍ په مستۍ کې ډوب و ، خدای ښکلې ځواني او فولادي وجودورکړی و . په کلي کې يې دزورمخی نه و ، چاورسره غيږه نه شوه نيولی . دنورو کلوډيرقوي ځوانان يې هم مات کړي وو . دزلمی نوم لکه دنکلونو قهرمان دخلکو په ژبه و . زلمی دکلي دډيروجينکوخوښيده .

دزلمي مينه له غيږې نيولوسره وه . هغه به چې کوم قوی ځوان د پهلوانۍ په ميدان کې مات کړنو ځان به ورته پاچاښکاريده . نن يې بياد غيږې نيولو ميدان ګټلی و ځان ځيني ورک و ، ځمکه او اسمان يې نه ليدل .

دکلي په کوڅه کې روان و ، چې منګي پر سر ډله جينکۍ پرمخ ورغلي ، دجينکو په منځ کې سپوږمۍ هم وه . دکلي بې جوړې ښکلې پيغلې سپوږمۍ چې زلمی وليد نو په څه بانه يې ځان دټولوجينکوشاته کړ . دزلمي هم ورپام شو ، کله چې زلمی او سپوږمۍ په مخه سره ورغلل نو سپوږمۍ خپلې خوږې سترګې په ډيرې عاجزۍ ورواړولی ، لکه سوالګرچې له چانه دخيرات سوال کوي ، سپوږمۍ له زلمی نه غوښتنه لرله . دسپوږمۍ په خوږو سترګوکې عجيبه تاثيروو . دزلمي په وجود زلزله ګډه شوه . لکه دغيږې نيولو په ميدان کې کوم قوي پهلوان راځملولی وي . پښې يې په لړزاشوې ، چې څوک به په لاره ورغلل او خبرې به يې ورسره وکړې په خبرو کې به يې هم ژبه بنده شوه . زلمي له ځانه سره وويل :

ـــ داسپوږمۍ بيخي لکه جادوګره داسې ده . هغه بله ورځ چې زه پر لاره روان وم دادبام پر سرناسته وه سترګې يې په ماکې ګنډلې وې ، لاس يې هم ترزنې لاندې نيولی وچې څه ورورېې مړدی ؟!

ورو ، ورو زلمی دغرور له نيلی نه راکوزيده . اوس له چا سره په غيږ نيولو پسې هم ډير نه ګرځيده . اوس يې زړه غوښتل چې همېشه يې سترګې دسپوږمۍ له سترګوسره غيږ ونيسي . ددنياګۍ کارته يې

گوتې نه وروړې . کوږ خلي يې هم نه سماوه . تر نيمو شپو به دکلي په دکانو او حجرو کې ورک و . کله کله خو به يې د چرسو پر چيلم هم شونډې کېښوې . موربه يې ترهغو ويښه ناسته وه چې څو به زلمی کورته نه و، ورغلی . چې دځه شي ښکالو به ورغله په ډېره مينه به يې غږوکړ :

ــ زلميه زويه! وه زلميه زويه راغلې!

چې زلمی به غږو نه کړنو موربه يې بيا ويښه کيناسته .

يوه شپه چې خلک په خوږ وخوبو ويده وو ، دزلمي مور دزلمي په انتظار ويښه ناسته وه . دسپوږمۍ پاشوه :

ــ « فضل وکړې خدايه ! سپي به زلمی وخوري »

دزلمی مور لا په دې سوچ کې وه چې د ټوپک له ډزو سره سم دسپوو يشتلې انګولا پورته شوه . دمور په زړه کې يې سوې ليکه تيره شوه . نارې يې وکړې :

ــ زلميه چاووژلې ؟!

دباندې کوڅې ته راووته . پلارېې هم راويښ شواو په ډېرې وارخطايی کوڅې ته راووت :

ــ څه خبره ده ؟

دزلمي مور په وارخطايی سره ورته وويل :

ــ زلمی نه دی راغلی ،هلته ډزې وشوې هسې نه چې ...

دوی لا دا خبرې کولې چې زلمی ټوپک په لاس راورسيده . د ټوپک له شپيلی نه د باروتو سوی بوی ختو . دوی واړه کورته ننوتل . دمورزړه يې اوس هم لکه پاڼه رپيده . پلارېې ورته وويل :

ــ ګوره زلميه ! اوس خو کوچنی نه يې سم کارو نه کوه . مکتب دې هم پريښود ،د ځمکې په کار وبار هم نه پوهيږې ،اخرزده کوه يې، موږ خو سپين ږيري يو ،خدای خبردی نن به يو سبابه نه يو. سبا به داهر څه تاته پاتې وي ، په يوه به هم نه پوهيږې .ټول خلک ستا دزورا و ځوانی

صفتونه کوي ، خو مور ستا په ځوانۍ کې هيڅ هم و نه ليدل . خلک خو او لاد د کومک له پاره غواړي . ستا به کله مور ته کومک را رسيږي .
دشپې وختي کور ته راځه ، موردې ټول شپه ويښه وي . ازار به درته وکړي . که په خوله يې نه درته کوي زړه به يې ازار درته وکړي . ډير په خپل زورمه غره کيږه . شپوچې خوړلي دي دهغوی پته هم نه ده لګيدلې پلاريې لاخبرې نه وې خلاصې کړې چې موريې په کې ورولويده :
ــ دزلمي پلاره ډيره يې مه خپه کوه . زلمی اوس نوی زلمی دی چې واده ورته وکړو ښه به شي .
په دې خبره يې د پلار قهر سوړ شوويې خندل :
ــ زه خووايم چې خپله ښځه اواو لادونه به هم و نه ساتي . نه يې تعليم وکړاو نه دځمکې په کاروبار پوهيږي. موريې وويل :
ــ څنګه به ښځه اواو لادوته و نه ساتي چې چيرته قوي ځوان دی دزلمي دزور مخه نه ويني.
پلاريې وويل :
ــ ښه دی چې داسې ده بيا خوبه ورته دواده غم وکړو .
* * *
نيمه شپه ده زلمی په کټ کې اوږد وغځيده . کټ ورباندی تاويده ، لکه ټال ټالی يې وهلې . داسمان ستوريې ستر ګې بريښولې ،لکه ستر ګکونه چې ورته کوي . له يوې سپوږمۍ نه درې څلور سپوږمۍ ورته جوړې شوې .خپله سپوږمۍ هم په خيال کې ورغله .هغه سپوږمۍ چې په ټول کلي کې يې دښکلاجوړه نه وه . له ځانه سره يې وويل :
ــ پلارمې دواده غم راته کوي .
له خندانه شين شو ، ړوند له خدايه څه غواړي دوې ستر ګې.
* * *
وخت تيريد واو بيا هغه ورځ هم راغله چې زلمي په زيار تونو له خدايه

غوښته .
دزلمي موراو پلار عجيبه خوشحاله وو ، داسې خوشحالي هغوی په خپل عمرکې هم نه وه ليدلې . ولې به نه ووخوشحاله . ديوزوی واده يې وو . بياد سپوږمۍ غوندې نږور . د کلي ښځو به دزلمي مورته ويل:
ــ ته هم بختوره يې سپوږمۍ خو چې دچا په کورکې وي دلولوردې يې هم نه وي .
زلمي دسپوږمۍ مينې يوڅه له بې ځايه هوسونو نه وساته . دايوکال خو دسپوږمۍ په مينه او دهغې په خوږو خبرو نه مړيده . موراو پلاريې هم ورته خوشحاله وو ، بياداسې ورځ هم راغله چې دوی ټولو ديوه نوي ميلمه دراتګ لاره څارله . پلاريې ويلي وو :
ــ که خدای لمسی راکړونو دقلبې په غوايي به خيرات کوم . د زلمي مورهم داسې ډيرنذرونه منلي وو ، خو هغه دچاخبرده چې « دزړه چارې په جنت کې وي » دزلمي دزوی پرځای لورپيداشوه. دزلمي موراو پلارهم ډيرناامېده نه و. دزلمي مورته دکلي ښځوويل چې لومړۍ لوربختوره وي ،په دې پسې به خدای ډيرلمسيان درکړي . دزلمي موربه چې خپله لمسۍ په غيږکې واخيسته په خندااو خوشحالۍ به يې ورته وويل :
ــ سترګې دې له زلمي نه پټې کړې دي.
له يو کال نه هم ډيره موده کيده چې زلمي دشپې له خوادنشه يانو په محفلونو کې برخه نه وه اخيستې . کله کله به يې چيرته پټ يو نيم دچرسو سګريټې وڅښلو. دورځې به چې چرسيانو وليدو نو ټوکې به يې ورپورې کولې او ورته ويل به يې :
ــ زلميه ! اوس خو دشپې له خوادکانو نو ته هم نه راځې ، لکه چې لور ورته زنګوې .
کوم يوه خو به دچرسو سګريټې ورته ونيواو ورته وبه يې ويل :
ــ نورې خبرې پرېږده خو يودم ونيسه ، فقيربوټۍ دی بنده بيړۍ به

دې خداې چالان کړي .

زلمي به هم په ډېره مينه له سګريټي نه شنه لوګي پورته کړل.

دچرسولوګي دزلمي زړه ورو ورو دسپوږمۍ له سترګونه خلاصاوه او په خپله غيږکې يې نيوه . زلمي بيا د شپو له خوا دکانو نو او دنشه يانو محفلونو ته راشه درشه پيل کړه . عجيبه چيلم کښل و ، په يوه ساه به يې دچيلم له سرخانې نه لمبې جګې کړې . زلمي اوس دپاخه پهلوان پرځای په پاخه چرسي مشهورشو. د چرسو په جوړولو او پخولوکې يې خاص لاس درلود . چې کله به يې دچيلم سرخانې ته تيلی ولګاوه نو له شوقه به يې نارې ورسره پورته کړې:

ــ چې بنګ يې نه وې ننګ يې نه وي .چې چرس يې نه وي ترس يې نه وي .بري جارشم له فقيربوټي پاچايي کړم .ملک چې مړشي لکه له ديوال نه چې ځپياکه راپريوزي او چرسي چې مړشي لکه لوی غرچې ړنګ شي .

بيا يې دچيلم له سره لمبې پورته کړې ،دوامدار توخي يې وکړل ، له سترګونه يې اوښکې روانې شوې او ټټرېې له خراشکونه نه تشيده. چې کله به يې ښه ډيرخراشکي واچول نو په نيولې ساه به يې وويل :

ــ ټټر صفا کوي ټټر، فقير بوټی دی فقير....

دزلمي سوراوسپين رنګ توراوښتی و ، لکه دچرسولوګی، سترګې يې تکې سرې وې لکه له وينو نه چې ډکې وي . چې چابه وليد نو وبه يې ويل :

ــ دامست ومست ، خپله هستي يې و نه زغمله او پر خپله ځوانی مغرورو.

زلمی چرسو بيخي بدل کړی و. په رنګ ، کړو ،وړو ، خبروهر څه کې يې فر ق راغلی و. چې په کومه خبره به دې اختـه کـړنو ښه په زوراو زيربه يې درته کوله . له سپوږمۍ سره دخپلې ميني کيسې او نورې ډيرې پټې

بربنډې کيسې ، په يوه به يې هم پرده نه اچوله .

يوه ورځ دخپل چيلم له ملګري سره له خپل کلي نه لرې ښارته لاړ .

زلمي ورته وويل :

ـ هلکه راځه چې چرس خانې ته لاړشو ډېرسخت خماريم او چرس هم دغوايي دژبې په اندازه چې نه وي په لږومې ګوزاره نه شي .

ملګري يې په خنداخنداورته وويل :

ـ هلکه نه دې ده خوښه چې نن دتورو پرځاى سپين ووهو .

زلمي ورته وويل :

ـ هلکه په سپينودې نه پوهېږم خبرې دتورو لونګينو چرسو کوه فقيربوتي دى فقير .

ـ ياره کـه سپـين دې ووهل نو مـارغـه به درنه جوړکړي او اووم اسمان ته به دې وخيژوي . اخردواړه زنګيدلي زنګيدلي پوډرخانې ته ننوتل . تک سپين پوډريې دژيړطلايي کاغذ پر سرواچول . له نو ټونو نه يې نري نري نلکي جوړکړل او په خولو کې يې ونيول . دژيړطلايي کاغذلاندې يې بل تيلي ونيول . تک سپين پوډردتيلي له تاوه ويلي شول . دژيړطلايي کاغذپرمخ داسې وبهيدل لکه دپوډري پر تک ژيړمخ چې اوښکې روانې شي . دويلي شـــــوو پوډرونري لوګي يې په نريونلکيوکې زړونو ته تيرکړل . له ډوى نه ډيرکمزوري او تش جيبي پوډريان چاپيره کښيناستل . هر يوه به زارۍ ورته کولې :

ـ ځوانه يو کش به زه هم وکړم .

له زلمي نه سپينو پوډرومارغه جوړکړى و . په هواکې ګرځيده .سپينوپوډرو داسې په غيږ کې نيولى و ، چې نوريې هر څه ځينې هيرکړي وو . اوس به هر وخت پوډرو له زلمي نه مارغه جوړولو او په هوا به يې ګرځولو . ورو ،وروېې کور ، موراو پلارهيريدل . کوچنۍ ګلالۍ هم نه وريادېده . اوس کلي ته نه شو تلاى هغه اوس سپوږمۍ ته هم سترګې نه

شوی نیوای . دزلمي جیب تش شو . زړه یې هم تش شو ، دژوند له میني نه . دسپوږمۍ له میني نه او . . . . . . پوډر دهغه دوجود یوه برخه وګرځیدل. هغه ته به چې پوډرونه رسیدل نو وجود به یې ړنګ و . د پوستکي لاندې به یې میږي ګرځیدل . پرخپلو تیرونو کانو به یې دومره ځان وګرولو چې له پوستکي به یې ویني وبهیدې .دهغه ویني هم زیړبخونې وې ، لکه دد ه رنګ ، لکه د پوډرود کشولو ژیړه پاڼه .

* * *

خپل خپلوان په زلمي پسې ډیرو ګرځیدل .خوزلمی یې پیدا نه کړ. ښنګه یې پیداکړی وای ؟! ښارونه له پوډریانو نه ډک وو. ټول زیړزبیښلي لکه ټول دیوې رنځورې مورزامن . زلمی به ډیرو خپلوانو دوستانو لیدلای وي خود پهلوان زلمي او پوډري زلمی ترمنځ دځمکې او آسمان غوندې فرق و .زلمي به ډیرو خلکوته دسوال لاس نیوه . چابه چې دزلمي تک ژیړزبیښلي مخ او نتلې سپینې سترګې ولیدې نو ځواب به یې داو :

ـــ ځه ورک شې پوډري .

کله کله به دجومات په دروازه کې دلمونځ کوونکوڅپلیوته غلی و . چې خلک به په لمونځونوودریدل نو غوټه به یې پرې وکړه . یوه پوړۍ پوډر به یې پرې واخیستل . دهلکانو له ډاره به دښار په ښنګ کې کومې کندې ته ورته لاړشو او دکندې له غیږې نه به یې دسپینوپوډرو په غیږکې ځان هواته وخیژاوه . یوه ورځ دبازار په منځ کې یوه دکاندار ناڅاپه چیغې کړې :

ـــ داپوډري رانیسئ غلایې وکړه .

پوډري وړو وړو هلکانو راونیواو سخت سخت یې وواهه . هغه به ایله خپل مخ ته دواړه لاسونه ونیول . ژړل یې له مخ نه یې ژیړبخونه وینه بهیده .

*   *   *

داڅوورځې هغه نه په ښارکې معلومېده او نه دجومات د څپليو ترځنګ . دښار د څنګ په يوه لويه کنده کې يوسپی غلی غلی ګرځيده او شاوخواته يې مخ اړولو . دکندې په غيږ کې يو څوک پروت و . څنګ ته يې د پوډرود کشولوژيړ کاغذاو داورلګيت ښه ډيرسوي تيلي پراته وو . سپی پراته سړي ته ورو ورو ورنږدې شو . سپی هم ډاريده هسې نه چې پسې راويښ شي . سپي خپله توده ژبه دهغه پر ژيړ ،وچ او يخ مخ ورو ورو را تيره کړه ، هغه نه راو يښيده لکه چې ښه اوږده خوب وړی و .

پېښور ۱۳۷۰

تنکۍ ښانګه

ښاپیرۍ شیبه په شیبه د ګل پوښتنې ته راتله . له ډیرې اوږدې مینې وروسته د دوی دواړو کوږدن شوې وه. ښاپیرۍ اوس هم د ګل پوښتنې ته راغلې وه او د ګلدان په خواکې ولاړه وه. هغې به هر وخت اول د ګلدان زیارت کاوه . په ژوروسوچونو کې ډوبه وه . په ګلدان کې مړغیجنو ګلونو د یوه ښه پاسته باران انتظار کاوه. ښاپیرۍ داڅوورځې مخکې د ګل تنکۍ ښانګه په ګلدان کې د راشنه کیدوله پاره ښخه کړې وه .هغې په آسمان کې خورې ورې وریځې ولیدې پر ښیره یې له امیده ډکه موسکا وغزیده ، او له ځان سره یې وویل :

ــ ګوندې زما ښانګه هم راشنه شي او غیږ یې له ګلونو ډکه شي .

ښاپیرۍ په ډیرفاتحانه انداز ښنې ښنډ وهلې او له وریځو ډک آسمان ته یې سترګې پورته کړې . یوڅوپاسته پاسته ښاڅکي بې پر انګوراوو ریدل .اننګي یې لکه د ګلاب غوټۍ تک سره واووښتل . غوښتل یې چې له ډیرې خوښۍ نه ناړې وکړي ، او پر ګل هم زیرې وکړي چې ... خوناڅاپه یوه تونده سیلۍ راوالوته د باران تنکي تنکي ښاڅکي بې لکه د بلبلانو

سترګې آسمان ته پورته کړل . ناترسه تندورنود باران سترګی په مترو کووو هلې . د باران سترګې وپړسیدې ، اوشیبه وروسته دړندوسترګو په ځیرړلی راو ، وریده . ړلی یو څوغټې دانې په ګلدان ولګیدې او ګلدان مات شو . ښا پیرۍ چیغې وکړې ، مات ګلدان یې لکه خپل مات زړه په غېږ کې راواخیست . ړلی ښاپیرۍ ته په قهرشوه او پر تنکیو لاسونو یې وویشته . ړلی غوښتل چې مات ګلدان د ښاپیرۍ له تنکیو لاسونو وغورځوي . له لاسونو نه یې تکې سرې وینې وبهیدې خو بیا یې هم مات ګلدان له لاسونو نه غورځیده . په وینو سور ګلدان یې په خپلو زخمي لاسونو کې کوټې ته راوړ . ګل په کټ کې پروت و . نری نری زګیروی یې کاوه . ناڅاپه ، په کټ کې په لټ راواوښت او سوې کړیکه یې وکړه :

ــ له تانه یې هم د سرو ګوته ... د ګل ژبه د سرود ګوتې په تکي وچه وډریده . ښاپیرۍ په منډه ورغله :

ــ نه . . . . نه ګله...داده ... د سرو ګوته ... د سرو ګوته مې په ګوته کې ده ته وګوره ... لاس مې وګوره ... ټولې ګوتې ... ټولې ګوتې مې هم جوړې دي . ګل یې ښکل کړ او د سرو ګوته یې د ګل سترګو ته ونیوه . ګل بې سده شو . د ښاپیرۍ زړه پښو ته ولویده . د ګل له کوره راووته . د ښاپیریانو په ښار کې هرې خواته د غشو شغا خوره وه . ښاپیرۍ بیخي ، لکه کڼه داسې وه . هغې د غشو آوازونه ، نه اوریدل . په غوږونو کې یې د ګل نریو نریو زګیرویو څاله جوړه کړې وه . د ګل پر هغه څانګه یې زړه سوځیده چې تازه یې په ګلدان کې د راشنه کیدو په خاطر ښخه کړې وه . ډیرو او ښکو یې په سترګو مهرونه لګولي وو . ښاپیرۍ لیوني لیوني ګامونه اخیستل ، ناڅاپه یې پښه له کوم شي سره ولګیده ډیره سخته راوغورځیده . له سترګونه یې داو ښکو غټ غټ څاڅکي لرې وغورځیدل . ناڅاپه یې سترګې خلاصې شوې .

دښار په څلورلاري کې هغه سپاره ولاړ وو. د ټولو آسونه داسې تک سره وو، لکه په وينو کې چې لمبېدلي وي. ښاپيرۍ ته ټول سپاره د نکلونو د ديوانو غونډې وبرېښېدل. په خپله هم، لکه د نکلونو ښاپيرۍ ويرې واخيسته. لاره يې بدله کړه، گام پر گام يې شا ته کتل چې د سپرو ورپام نه شي. د سپرو مشر د ټولو په سر کې ولاړ و. په گوته کې يې د سرو گوته ځلېده. توري يې لکه د دوزخ داور لمبه پرک واهه. دده او دده د آس په سترگو کې يو عجيبه فاتحانه غرور گډېده. د سپرو مشر مخامخ غره په هغه لوړه څوکه کې سترگې گنډلې وې او له ځان نه ډېر راضي معلومېده. ځان ورته د نکلونو له ديو نه هم زړور وبرېښېده. دى دا څوکاله د نومورې غره هرې څوکې ته څوځله ورختلى و. ده به په دې غره کې د ښاپيريانو ښکار کاوه. دى به چې دې غره ته د ښاپيريانو په ښکار پسې تلونو په هر گام به يوه لپه طلا ور کول کېدې.

د سپرو مشر د غره له لوړې څوکې نه سترگې راکوزې کړې. له خپل بيدار، بخت نه ډېر خوشحاله برېښېده. له خندا نه شين شو. ټولو سپرو وخندل او بيا ټول آسونه له مستۍ نه وشڅنيدل. د سپرو مشر خندا په څپو کې وويل:

ــ هم موښکار کړل او هم راته رام دي، دې ته وايي بخت.

د سپرو مشر سپرو ته مخ ورواړاوه:

ــ تاسې پوهېږئ چې څوک يادوم؟

سپاره له خندا شنه شول:

ــ نور نو څوک يادوې خو همدا ښاپيريان يادوې.

د دوی خندا د ښاپيريانو د ښار گوټ گوټ ته ورورسېده.

د سپرو مشر له ډېرې خوښۍ نه نارې وکړې:

ــ تاسې وگورئ هغه نه ده؟

ټولو سپرو په يوه آواز وويل:

ــ همغه ده .

دسپرو مشر د مارش غبرګ کړ . ټول سپاره د ستر ګو په رپ کې وروړسیدل . ښاپیرۍ ، لکه بازو هلې مرغۍ له سرنه ترپښو پورې لړزیده . لړزیدلي ګامونه یې یوڅه ګړندي کړل . سپین ټکری یې له سره وښوییده ، مرهم اوپټۍ یې له لاسونو وغورځیدل . ښاپیرۍ یوناڅاپه ، په ځمکه پورې میخ شوه . مرهم اوپټۍ دسپرو دمشر د آس ترپولادي نالونو لاندې شول . دښاپیرۍ په زړه کې دیوه سخت درد څړیکه خوره شوه ، لکه چې زړه یې د آس ترنالونو لاندې شــوی وي ، لکه مــات ګلدان چې د آس ترپښــو لاندې ذرې ذرې شــوی وي ، لکه د ګل پرې شوې ګــوته داس ترپولادي نالونو لاندې شوې وي ، له ښاپیرۍ نه چاپیره سپاره راتاوشول ، لکه غرڅنۍ چې د پړانګانو په منځ کې راایساره شي . دسپرو مشرله خندانه شین شو . خندایې دښاپیریانو ښار ولړزاوه . ښاپیرۍ ته یې وویل:

ــ ته خبره نه یې چې دهوا مرغۍ هم له مانه ، نه شي خلاصیدای . دښاپیرۍ په مرۍ کې لاړې وچې وې . خوله یې خبروته نه جوړیده . دسپرو مشرله آس نه راکوزشو . ښاپیرۍ د خپل کیڼ لاس په غچۍ ګوته کې دسرو ګوته دښي لاس په ورغوي پټه کړه . دسپرو د مشرورپام شو . له خندانه شین شو:

ــ ښاپیرۍ جانې ته مه ویریږه له تانه دسرو ګوته نه اخلم . ګوته دې هم نه غوځوم . رښتیا ګل څنګه دی ؟ پرې شوې ګوته یې څنګه ده ؟ باوروکــړه ستــا په خــاطر مــې پریښــود کنه ؟...

دسپرو مشریوه اوږده خنداوکړه . ښاپیرۍ ، لکه پانه رپیده سپڼ یې هم له خولې نه ، نه خاته دسپرو مشرورنژدې شو:

ــ ولې داسې رپیږې ؟مــه ویریـږه هیڅ هم نه درته وایم . هو ! هو ! داڅنې دې څنګه بربنډې دي ؟ دسپرو مشر دښاپیرۍ په څنو ټکری ورسم

کړ. د سپرو د مشر په گوته کې د سرو گوتې پړک وکړ. د ښاپيرۍ په سترگو کې ، لکه مات غمي او ښکې وځليدې. د سپرو مشر بيا په خبرو پيل وکړ:

ـــ گوره ښاپيرۍ! اوس خومې تکړى هم ستا پر مخ درسم کړ، ستا پرده مې وکړه اوس خو ...

اوس خوته ... اوس خوته د گل نه يې! ته ... ته زما يې ... زما ... پوه شوې؟

د سپرو مشر ښاپيرۍ ته خوله ورنژدې کړه. له خولې نه يې د شرابو توند بوى ختو. ښاپيرۍ وبورنيده او ناڅاپه يې پر مخ ورتو کړل.

شيبه وروسته د سپرو مشر او سپاره بيرته راوگرځيدل. د آسونو پښو پر ځمکه سره خاپونه جوړول. په نالونو کې يې تار تار ځنې ښخې وې. د سپرو د مشر توره په وينو تکه سره وه. لکه د دوزخ داو رلمبه پړک يې واهه. په گوته کې يې دوې د سرو گوتې ځليدې. گل نرى نرى زگيروى کاوه د مات گلدان پر سريې مړې مړې او ښکې راڅڅيدې او د ښاپيريانو پر ښارږلۍ وريده.

پيښور ۱۳۷۱

دوه دالماسو غمي

که څوک سوگند وکړي چې زه به له خدای سره خبرې کوم دخدای کتاب دې ولولي سوگند به يې پر ځای شي . «په دنيا کې هيڅ داسې وچ اولمده نه شته چې دخدای په کتاب کې يې ذکر نه وي راغلی» دخدای په کتاب کې راغلي دي :

ـ دخدای دلارې شهيدان به له ټولو نه ښکلي جنت ته ځي . په جنت کې يو جنتي په هغو ښلاگانو کې لوبيږي چې په دنيا کې دهغسې ښکلاگانو تصور هم نه شي کيدای.

موږ شاعران هم عجيبه ليونيان يو ، يوه ښکلا له بلې ښکلا سره تشبيه کوو او يا بيخي ديوې داسې ښکلا لپاره چې په شعر کې يې نوم هم نه وي را وړل شوی يوه بله ښکلا دمستعار نوم په توگه راوړو . ما هم ډېر ځله داگناه کړې ده . يو ځل مې په يوه شعر کې دخدای پاک د کتاب لپاره دخدای پاک شونډې دمستعار نوم په توگه راوړې دي . په يوه شعر کې مې ليکلي وو :

ـ «دخدای پرشونډو يز داني موسکا خوره وره شوه»

توبه مې دې وي خدايه ! گنهگار مې مه کړې ،نعوذبالله زه خو نه

پیامبر یم او نه والي ، بس یو شاعر یمه هغه هم یو لیوني شاعر . په هم دې شعر کې مې له خدای پاک نه پوښتنه کړې وه :

ـــ « خدایه ته ووایه اوس چېرته گرځي ؟ »

دا ډېر اوږد شعر دی او ددې شعر دقهرمانې کیسه به تکي په تکي درته وکړم . لومړی داهم واورئ چې ځینې ملایان او ځینې له خبرونه خبرې جوړوونکي خلک پرما ډېر زیات په غوسه وو . دوی هم ملامت نه وو ، ځکه دوی دلیل وړاندې کاوه چې په شعر کې لوی خدای داسې گڼل شوی چې گواکې جسم لري . یعنې دخدای دشونډو ذکر په شعر کې راغلی دی . ما له دې تورونو څخه په دې ځان خلاصاوه چې دخدای پاک دمقدس کتاب قران لپاره مې دخدای دشونډو مستعار نوم راوړی دی . . یعنې پرځای استعاره مې راوړې ده چې پر خدای مین خلک وربانديې پوهیږي . ځکه قران دخدای خبرې دي او له خبرو سره ژبه اوشونډې ډېر نژدې نسبت لري .خیر په هر صورت داخبرې خو ورو ،ورو سړې شوې ، که رښتیا درته ووایم زما دشعر هنگامه هم سړه شوه . زه په دې هم خوریدم چې ددومره لویې او پاکیزه قهرمانې لپاره دویل شوي شعر هنگامه خو باید ابدي وای . ځکه هغه خو دپرښتو کالي په غاړه اسمانو نو ته تللې وه چې هلته یې دسپوږمۍ تکه سپینه چمبه وهله او دخپل ازاد ناویتوب خوږه او لاهوتي سندره یې غږوله . اوس به له تاسو سره سوال پیدا شوی وي چې هغه څنگه له تیاره ښاره آسمان ته لاړه . کیسه داسې ده :

هغه ښار خو تاسې ټول پیژنئ چې دا ډېره موده کیږي هلته رڼا مړه شوې ، ژوند زخمي شوی باروت را ژوندي شوي له مرگ نه ښامار جوړ شوی دی او دښار لمر یې په ستوني کې پټ کړی دی .دشپې دسپوږمۍ او ستورو په تتو هندارو کې دلمر دڼا مخ نه لیدل کیږي . دښار دگلونو لوگی دی او دښار ټول دیوالونه زخمي زخمي دي .دښار هرد

کوځه یوه نوې او ژوندۍ کربلا ترسیموي . له دې نه هم خبر یئ چې په دې تیاره ښار کې دانسان په جامه کې ځینې ابلیسان هم ګرځي . دوی په لاسونو کې اور او په سترګو کې داغونه ګرځوي . دوی ښکلاګانې سوځوي او سپینې لمنې تورې او داغمنې کوي . د دې ابلیسانو یوه ډله اور په لاسونو او داغونه په سترګو کې د ښار د یوې ماڼۍ شپږم پوړ ته وختله ، د ماڼۍ په شپږم پوړ کې د شاعر د یوه ناویل شوي شعر پاکیزه قهرمانه اوسیده چې د پرښتې په څېر پاکه او د یوه ځلانده ستوري غوندې بې داغه وه . قهرمانې لاسونه لپه کړي وو او د لوی خدای نه یې خپل تیاره ښار ته د رڼا دعا کوله چې ناڅاپه یې د دروازې ډېر سخت غرب واوریده . قهرمانه ولړزیده او په شونډو کې یې د رڼا دعا نیمګړې پاته شوه . مخامخ یې د ابلیسانو ډله ولیدله چې په لاسونو کې یې اورونه او په سترګو کې یې داغونه وو . قهرمانې د سپینې مرغۍ په څېر ځان په پنجره کې ولید . د ابلیسانو پر داغمنو سترګو یې لعنت ووایه . د ژوند پنجره یې له شپږم پوړ نه لاندې را وغورځوله او د پرښتې په څیر آسمان ته لاړه . اوس چې پر کیسه پوی شوئ تاسې به هم وایئ چې د داسې قهرمانې لپاره خو د داسې شعر ویل په کار و ، چې د قهرمانې دروح په څېر ښکلی وای . باور وکړئ چې زه په خپله هم ځوریدم چې یوې ډېرې ستري قهرمانې ته مې ولې داسې شعر ویلی چې څوک یې نوم هم نه اخلي . په هر صورت کیدای شي ستاسو زړه راباندې سوځیدلی وي داسې هم نه ده . کله چې څه موده وروسته د قهرمانې تیاره ښار ته لاړم نو د قهرمانې هغه ګاونډي ته ورغلم چې د تیاره ښار لپاره د رڼا پر سندرومین دی . د ښار خلک د ده په باب عجیبې کیسې لري . وایي :

ـ ډیر غریب دی خو مینه یې ډېره غني ده . له وجود نه ضعیف او عزم یې د غره غوندې کلک دی . دی باید د ښار لیونی مین وګڼو . دی د ښار په غره کې اوسیږي . د غره تولې ونې آسمانه ته غځیدلې چې د غره لاسونه بلل کیږي . دا لاسونه په خپلو لپو کې د رڼا دعاګانې خدای ته

رسوي . پاس له آسمان څخه دغره پرسر او دغره پر لاسونو داور له سیلۍ سره یو ځای د تبرونو باران وریږي دغره ډېر لاسونه دغره په پښو کې غوځ ، غوځ پراته دي .دښار دلیوني مین ټولې جامې داور سیلۍ وړې او سوځولې دي . دښار لیوني مین د دې لپاره چې تیاره ښار ته یې لږ رڼا ورکړې وي داور او لمبو کالي اغوستي او ځان یې هم له بربنډ توب نه ساتلی دی. په کوم غره کې کې چې دغه لیوني مین او سیږي په دې غره کې د تکو سپینو او بې داغه الماسو ستره خزانه پرته ده . دښار مین دا خزانه دښار د ټولو مینانو او ښکلو لپاره ساتلې چې یوه ورځ به یې په ډالۍ کې ورکوي . په ښارکې دابلیسانو هغو ډلو چې په لاسونو کې یې اورونه او په سترګو کې داغونه لري دمین پر خزانه ډېر ځله یرغلونه وکړل . غر یې زخمي ، زخمي کړ خو دښار مین او دخزانې ساتونکي یو غمی هم ورنه کړ . مین ته هرغمی دایمان په څېر ګران دی . دا بیخې د معجزې په څېر کله کله پېښیږي چې غر دموم په څېر نرم شي او دښار مین دنور په لاسونو دوه غبرګ غمي را واخلي او دډالۍ په ډول یې چاته ورکړي.دا دښار دخلکو خبرې وې . زه حیران شوم چې دا څنګه ټول خلک په استعارو ، تشبیهاتو او سمبولونو خبرې کوي . دوی لکه چې ټول شاعران شوي دي .

زما په زړه کې دښار دقهرماني کیسه داسې غوټه شوې وه لکه دښار دلیوني مین په غره کې پټ دالماسو غمي . ما داغوټه په زړه کې نه شوه ساتلای .زه نیغ دښار لیوني مین ته ورغلم . په دې هیله چې دخپل زړه غوټه ورته وسپړم . دقهرمانې سندره مې ورته واوروله . دسندرې له اوریدو سره سم دښار دلیوني مین داوسیدو پر غره یوه ښکلې او غم انګېزه زلزله راغله او ماته یې دنور په غبرګو لاسونو ډېرو سپېڅلو او بې داغه الماسو دوه غبرګ غمي راکړل . په غمیو کې د تیاره او ژوبل ښار ژوندی تصویر پروت و. دا دوه غمي دکابل دیوه شاعر دوې ځلېدونکې اوښکې وې چې د « ناهیدې » دروح په څېر سپېڅلې او بې داغه وې.

پینبوز۱۳۷۳

له نرگسه تر نرگسه

......څه چې زه لیکم دا زما فطري حق دی . ته په دې کې څه مه وایه چې زما په باب ولې لیکنې کوې . پر تا باندې چې کوم شاعرانه کیفیت راځي او یا له یوې شاعرانه پېښې متاثره کېږې او شعر لیکې ایا چا ته حق ورکوې چې تا ته ووایي :

ــ دا شاعرانه کیفیت پر تا ولې راغی ؟ ته ولې له یوې پېښې متاثره شوې ؟ له کومې پېښې چې ته متاثره شوې یې او یا همداسې په نا خود اگاه ډول په خپل وجود کې ،په خپل زړه کې ، په خپل روح کې سندریز کیفیت حس کوې ، دزړه په خواکې دې په گوگل کې په عمودي ډول خوږې خوږې څړیکې پورته راولاړیږي او ددې تولو خوشالوونکو او یا غمونکو دردونو په نتیجه کې کوم شعر لیکې ایا چا ته حق ورکوې چې تا ته ووایي :

ــ دا ډول کیفیت ولې پر تا راغی ؟

زه خپل ځان ته هم حیران یم چې ستا په تش لیدو او اوریدو پر ما دادومره بدلیدونکې زلزله ولې راغله ؟ زه خیال کوم چې لوی خدای زما دزړه ، تخیل ......واک ستا په لاس درکړی دی . ایا دارښتیا ده ؟ ته

خو دې لږ له شپېږم حس نه پوښتنه وکړه . زړه مې غواړي د ژوند ټولې ښکلاګانې ، غمونه ، دردونه ، بریالیتوبونه او ناکامۍ یو په یو تا ته ووایم . دا فطري ده چې هر انسان ، په خاص ډول کنجکاو او هنرمند انسان په خپل زړه کې ډېرې غوټې لري . هر څوک غواړي چې د زړه غوټې یو چا ته وسپړي . باور وکړه په خپل ټول عمر کې هر چېرته چې تللی یم خدای ډېر ښکلي دوستان راباندې لورولي دي چې یوه نیمه د زړه غوټه ورته سپړم او د زړه بار سپکوم . خو ستا له لیدو او پېژندو راپه دې خوا مې زړه له داسې ښکلو غوټو ډک شوی دی چې څوک یې په سپړېدو نه پوهېږي . زړه مې دا غوټې د الماسو او مرغلرو په څېر ستا د راز غاړې ته ساتلې دي.

زه پوهېږم څومره چې زه ستا په باب بې کراره یم او څومره چې زه ستا په باب فکر کوم ته کیدای شي زما په باب هغسې بیکراري او هغسې فکر ډېر لږ هم ونه لري . ته داسې مه وایه چې زه ولې تا ته مخاطب یم ؟ دا هغه خبرې دي چې زه یې باید تا ته وکړم . دا خبرې باید د هوا د مرغانو په څېر آزادې وګرځي . زه پر دې مرغانو دا ظلم نه کوم چې د وجود په پنجره کې یې بندیوان کړم . زما د خبرو مرغانو ته ، ته د یوې ښکلې او سمسورې ونې حیثیت لرې . یوه ونه مرغانو ته نه شي ویلی چې تاسې زما پر څانګو مه کښېنئ.

سره له دې چې ته یوه شېبه هم زما د رازونو اوریدو ته نه یې ناسته خو زه بیا هم تا د خپل ځان لپاره د ټولو نه ښکلې همرازه ګڼم . ته به پر دې ګډو وډو وخاندې خو زه پر دې ګډو وډو نه شرمیږم او په ډېر صداقت سره دا هر څه درته لیکم . دا هر څه چې زه یې همدا اوس لیکم دا هغه خبرې دي چې همدا اوس زما په روح او زړه کې لکه د شنو اوبو ویالې روانې دي. پر دې خبرو مې نه مخکې فکر کړی او نه مې مخکې تیارې کړې دي .

ته چې ما د خپل ځان په باره کې هر څه ګنې هغه ستا خوښه ده خو زه روحاً پرتا او ستا په باب د فکر او رياضت کولو روږدی يم .لکه يو شرابي او يا بل سخت نشه يي چې پر يوه نشه روږدی شي بې له نشې نه کرار نه لري . دا داسې عادت نه دی چې پرېښودل يې اسان وي. پردې عادت « تاسره په عالم رويا کې مشغوليدل ،مينه لرل » زما د ، وس خبره نه ده . دا يوه خدايي پېښه بولم چې له دې پېښې خلاصيدل د خدای په لاس کې دي . نه پوهېږم چې خدای به په دې باب نور څه کوي ؟زه پردې مقدسه نشه روږدی شوی يم او دا نشه له عبادت نه هم مقدسه بولم . ستا په باب چې وخت په وخت څه کيفيت را باندې راځي دا به د رته ليکم او درليږم به يې . که ته پر دې ليکونو ډېره خپه کېدې ستا خاطر به دومره وکړم چې دا ليکونه به نه درليږم خو له ځان سره به يې ساتم. زه ستا لپاره له خپل عشق نه رنګين او شاعرانه جهانونه جوړوم .

نيمه شپه ده ،د ريکشو اوازونه د شپې چوپتيا ماتوي . زه د خپلې تنها کوټې په کټ کې ناست يم او پر مخامخ مېز له ننګرهار څخه راغلي ميلمانه نرګس را ته سترګې سترګې دي . ديوه نرګس د ګل پرپانه ستا د نوم اول او اخر توري ليکل شوي دي همدا نن ما زديګر مې په ښار کې ديوه ماشوم په لاس کې د نرګسو ګېډۍ وليدې ماته يې د تېر کال د نرګس ګلونه را په ياد کړل چې وخت په وخت به مې اخيستل او ستا نوم به مې پرې ليکه . د تېر کال هغه نرګسي خاطرې را يادې شوې چې ته يو څه مهربانه وې .ما له ماشوم نه د نرګسو ګېډۍ ستا په نوم او زما د وطن په نوم واخيسته. ماشوم راته وويل چې دا د کابل نرګس دي. زه پوه شوم چې د ښېښور خلک ټول افغانستان ته کابل وايي .له نرګسه تر نرګسه غموونکې شپې مې يوه په يوه پر زړه راووريدې .له صدر نه تېر ماښام پلې را روان وم د خپل دفتر ترڅای تاون پورې راتلم. په لاره کې مې « د شاعر او نرګس » په نوم يوه شاعرانه ډرامه ګی په زړه کې جوړيده

ډېر خوشحاله وم چې يو تخليق به وکړم او يوه کوچنۍ شاعرانه ډرامه به وليکم. له نرگسو نه به پوښتنه وکړم چې له ننګرهار نه ولې راغلئ؟ ولې داسې سترې برېښئ؟ له تورخم نه څنګه راتېر شوئ؟ نرگس به له دې نه ډېر خوشحاله وي چې دخپل ځان غوندې غمجن او سترې وطنوال يې پيدا کړې دی. دزړه خواله به راسره وکړي او خپل کوچني خوږک زړونه به راته تش کړي. دزخمي بلبلانو او سترو بوراګانو کيسې به راته وکړي او دوطن دنجونو دتشواوربلونو کيسې به راته وکړي. زه په دې خيالونو کې راورسيدم. دنرگس گلونو ته مې گلدان جوړ کړ. دگلدان تېرې څوکې زما گوتې هم ژوبلې کړې. نه پوهېږم زما هغه ځيره لاسونه ولې دومره تنکي شوي دي؟ دگلدان له اوبو سره مې دوه څاڅکي وينې هم گډې شوې. دنرگسو گلدان مې مخامخ پرميز راته کېښود او دحال په ژبه مې ورته وويل ښه اوس کيسې وکړئ. نرگسو دخپلو کيسو پرځای ستا کيسې را واخيستې. اخ ظالمې! زما په ټولو کارونو کې لاس وهنه کوې، خدای دې انصاف درکړي.

۱۸/۱۱/۱۹۹٤ پېښور ټاون، نيمه شپه

رنګینه ورکه

په ماښومو اداګانو د شاعر څنګ ته ورغلم. شاعر سترګې نه رپولې او له ځانه ډېر لرې تللی و. ما پر خپلو څنو لاسونه را تېر کړل او د بنګړو شرنګا مې خوره شوه خو شاعر خپل ځان ته رانغی. هغه لکه چې نه زما د بنګړو شرنګا اوریدلې وي او نه یې زما د څنو اولونګینو امیلونو خوشبویي حس کړې وي. همداسې په خپله ورکه پسې ورک و. یوه شېبه یې په څنګ کې ودریدم. ورو ورو او په منظم تال مې له ځمکې سره پښه وهله. د پایزیب نرۍ شرنګا مې د شاعر له تخیل سره د شاعر په ورکه پسې لېږله. له ځان سره مې وویل:

ـ چې دا بیا په کومه رنګینه ورکه پسې ورک دی؟

زه یوې شېبې انتظار هم سترې کړم. د دې لپاره چې د شاعر پام د خپل ځان پلو را واړوم او خپله ورکه زما په سترګو کې ولټوي په ناز ناز مې یو بیت ورته وو ایه:

ـ راځه په یوې ورکې پسې د واړه وګرځو
لاس ونه کړو یو بل ته وریه غاړه وګرځو

شاعر سترګې نه رپولې او زما بیت یې وانه ورید. په ناز او شوخۍ

مې ورته وويل:

ـ ليونيه سلام!

زما سلام يې ادا نه کړ او زه له خندانه شنه شوم. زما خندا په غږونو کې انګازه خوره کړه. شاعر دسترګو په رپ کې خپل ځان ته راوګرځيد او ډېره سخته کړيکه يې وکړه:

ـ اخ ظالمې! مړدې کړم.

زه بيا له خندا نه شنه شوم او په خندا خندا کې مې ورته وويل:

ـ ولې خو تا به ويل چې خندا دژوند مالګه ده. خو تا به ويل چې زه او ته بايد وخاندو.

زه بيا له خندانه شنه شوم او شاعر ته مې وويل:

ـ خانده کنه، خانده چې خندا مو سندريزه شي. شاعر نرى زګيروى وکړ او زما پرخوله يې لاس کېښود:

ـ دخداى په خاطر مه خانده.

شاعر همداسې نرى نرى زګيروى کاوه. لکه چې ما په زهرو لړلې تېره توره وهلى وي او بيا مې پر زخمونو ورته چاڼ شوې مالګه دوړولې وي. لږه شېبه وروسته دشاعر زګيروى غلى شو او ما ته يې ځير ځير کتل. سترګې يې له پوښتنو ډکې وې. ما يې په سترګو کې ټولې پوښتنې ولوستې، د يوې پوښتنې ځواب هم راسره نه و ځکه مې ځان تېر کړ او خبره مې په بله واړوله.

ما ځان دماشومې غوندې مرور کړ او پر تنده مې ګونځې راخورې کړې. ماشوم ناز مې له ماشوم قهر سره ګډ کړ او شاعر ته مې وويل:

ـ ته چېرې تللى وې؟

ـ په يوې ورکې پسې.

ـ په کومې ورکې پسې؟

ـ په يوې ښکلې او رنګينې ورکې پسې.

ـ ودې نه مونده؟

ـ نه!

ـ اوس يې نه لټوې؟!

ـ ولې نه، اوس يې هم لټوم.

ـ اوس يې چېرته لټوې؟

شاعر موسکی شو او راته ويې ويل:

ـ ستا په سترګو کې.

ماته خندا راغله خو د بېرژر مې ځان له خندا نه وساته.

شاعر همداسې زما په سترګو کې سترګې ګنډلې وې. ما ورته وويل:

ـ خبرې وکړه.

شاعر وويل:

ـ رانه ورکې دي.

بيا خندا راغله خو مې نه خندل.

يو د شېبه چوپه وم خو له چوپتيا نه په عذاب شوم. ځان مې يو څه زرور کړ او د شاعر د جيبونو په لټولو مې پيل وکړ. شاعر حيران شو او راته ويې ويل:

ـ څه شی لټوې؟!

ما ورته وويل:

ـ خپله ورکه لټوم.

شاعر وويل:

ـ ستا ورکه څه نوميږي؟

ما ځواب ورکړ:

ـ ستا سندرې.

ما د شاعر له جيب نه شعرونه را وايستل. شاعر وويل:

ــ داخو تول تاراوړي دي او تول به تاته یاد وي .

زه حیرانه شوم او په خپل یاد مې زور را وړ :

ــ ما کله راوړي دي ؟

په یاد مې نه شول خو دشعرونو په لوستلو مې پیل وکړ. دشعر هر توری لکه یوه اوښکه او په هره اوښکه کې یوه سلګۍ. دشعرونو مضمون لکه زخمونه او دردونه . دیو څو شعرونو له لوستلو وروسته مې سترګې له اوښکو ډکې شوې او وړې وړې سلګۍ مې پیل کړې .شاعر ناڅاپه کړیکې وکړې:

ــ اخ ظالمې مړ دې کړم .

ما په ژړا ژړا کې په ډېرې عاجزۍ ورته وویل :

ــ ولې ما خو څه خندلي نه دي !

شاعر په زګیروو کې راته وویل :

ــ خو اوښکې هم مالګینې دي .او دژوند دزخم لپاره ....

خبره یې پوره نه کړه او نرې نرې زګیروې یې پیل کړل لکه زما خوب چې چا په زهرو لړلې تېره توره وهلی وي او پرزخم یې چاڼ شوې مالګه دوړولې وي .

زه له خوبه راویښه شوم او شاعر دیوې رنګینې ورکې غونډې را نه ورک شو.

۱۳/۱/۱۹۹۵ پېښور دشپې څه باندې یوه بجه

لښته

لکه چې اوس هم دهغې تنکۍ لښتې شغ اورم .زموږ استاد ډېر قهرجن سړی و. له چا نه به چې پرونی سبق هېر و په تنکۍ لښته به یې واهه .استاد به هر سهار له خپل ځان سره یوه ګېډۍ تنکۍ لښتې راوړې او دټولګي په کنج کې به یې نېغې کېښودې .موږ به یو ځل خپلو کتابونو ته بیا په کنج کې دتنکیو لښتو ګېډۍ ته بیا تورې تختې ته او بیا داستاد دټنډې تختې ته وکتل .موږ به داستاد په ټنډه کې رڼا یې لټوله .که داستاد په ټنډه کې به مو یوه ذره موسکا ولیده په زړونو کې به خوشاله شوو او که داستاد ټنډه به تروه وه زموږ زړونه به لکه دمني پاڼې ورپېدل او په زړونو کې به دلاسونو سوی راوګرځیده .زموږ په زړونو کې به سرې لیکې تېرې شوې .استاد به وویل:

ــ تاسو باید سبق په یاد کړئ ! له تاسو نه باید سبق هېر نه شي !

زه نه پوهېږم چې تاسې ولې له سبق سره مینه نه لرئ ؟!

مابه په زړه کې وویل :

ــ یاخدایه ته مې له سبق سره مینه پیداکړې .یاخدایه ته مې داټول کتاب داسې په یاد کړې چې یو ټکی هم رانه هېر نه شي.

موږ به د ټولګي پرزاړه پېڅول ناست وو ،استاد به زموږ په منځ کې ګرځيده او لکه پوليس چې د ډېرو خلکو په منځ کې مجرم لټوي که له استاد سره به موسترګې ولګيدې لکه سړی چې بربښنا ونيسي ټکان به مو وخوړ او سترګې به مو له استاد نه بل خوا واړولې .استاد لکه زموږ په زړونو کې چې ناست وي ،زموږ له منځ نه به يې هغه څوک د پروني درس دیادونې لپاره پورته کړ چې پرونی درس به يې هېر شوی و .بيا به مو ناڅاپه د استاد د تنکۍ لښتې شغ واوريده .له چانه به چې پرونی سبق هېر و ټول به يې تنکيو لاسونو ته په تنکيو لښتو ووهلو .د استاد تنکۍ لښتې سخت سوی درلود .موږ ټول ماشومان وو چې استاد به ووهلو خامخا به موژړل .کومو هلکانو به چې د استاد له لښتې ژړلي وو بيا به نورو هلکانو ملنډې پرې وهلې او ورته ويل به يې :

ــ ته خو ډېر ژاړن يې !

هلکانو به زړونه ټينګول چې د استاد له لښتې ونه ژاړي چې د نورو هلکانو د پېغور نه شي .هغه ورځ مې اوس هم په ياد ده لکه د استاد د لښتې شغ چې اوس هم اورم .له مانه پرونی سبق هېر شوی و .زه په ټولګي کې ډېر خپه ناست وم .له ځان سره مې ويل :

ــ اف خدايه د اسبق له مانه ولې هېرېږي ؟ دا زه ولې سبق نه شم يادولی ؟

په زړه کې مې ډېرې دعاګانې کولې :ياخدايه ته خو نن د استاد سترګې پرما وترې چې هېڅ مې ونه ويني .ياخدايه! . . .ياخدايه. . .

يو وار اللحمد او درې واره قل هو والله احد مې وويل او پر ځان مې چوف کړل . . . .بيا مې الحمد الله پيل کړه لا مې پوره کړې نه وه چې استاد راباندې غږ کړ :

ــ ته پاڅه پرونی سبق ووايه !زه لکه پانه رپېدم د درس له ويلو وړاندې مې خپل ښی لاس استاد ته د وهلو لپاره وړاندې کړ .دوه درې

لښتي يې سخت سخت ووهلم .ښي لاس مې دڅلورمې لښتې تاب نه درلود .بيامې کيڼ لاس داستاد تنکۍ لښتې ته دوهلو لپاره وړاندې کړ .استاد کيڼ لاس ته هم خپله تنکۍ لښته بېدربغه راخلاصه کړه. لښته زما پر کيڼ لاس باندې ماته شوه خو زما په کيڼ لاس کې يې ژوره تغمه جوړه کړه .سخت درد مې حس کړ خو دنورو ټولګيوالو له پېغوره مې زړه ټينګ کړ. لاسونه مې په تخرګونو کې ونيول او له ځانه سره مې پټ پټ ويل:

ـ وی الله ... وی الله .... استاد ته مې پټې پټې په زړ کې ښېرې کولې .استاد راته ويل :

ـ له تانه همېشه سبق هېر وي. ته له سبق سره هېڅ مينه نه لرې .ماخپل کيڼ لاس ته وکتل دکيڼ لاس په تنکي ورغوي کې مې تغمه غځېدلې وه او سخت سوی يې کاوه .

اوس له هغه ماشومتوب نه ډېر کلونه تېرشوي دي خو زما دکيڼ لاس په ورغوي کې دتنکۍ لښتې تغمه اوس هم ژوندۍ ده .دې تغمې ته چې ګورم ټول سبقونه رايادېږي .اوس مې هېڅ سبق نه هېرېږي ،اوس مې له کتابونو سره مينه پيداشوې ده .اوس مې هېڅوک لاسونو ته په لښتو نه وهي .اوس همېشه کتابونه ګورم ، سبقونه وايم .اوس مې سبقونه ښه يادېږي .يادېدل خو څه کوې چې هېڅ مې نه هېرېږي .اوس مې له کتابونو سره مينه پيداشوې ده .اوس مې له تنکيو لښتو سره هم مينه پيداشوې ده .لښتې لويې لويې ونې شي .ځنګل شي .باغونه شي ،ميوې نيسي ،سيورې خوروي.لښتې سرې ته يو څوک وريادوي .داسې يو څوک چې دګلونو غوندې ښکلې نوم لري .چې دتنکۍ لښتې غوندې ځواني لري ..چې باد يې نه شي ماتولی .چې پرسر ګيډۍ ګيډۍ ګلونه ګرځوي .چې ګلان يې خزان نه شي رېژولی .

ډېر پخوامې په يو کتاب کې لوستي وو...... نه نه توبه مې دې

وي خدايه، زما ديوه ورک شعر يوه کړی‌وه:

ـ «دغزل مسرې لکه دزړه تغمې دي. داسې تغمې چې يو خوږ درد لري. دخپل ورک شعر داکړی زما هېڅ نه هېرېږي. بيخي لکه زما دزړه تغمه داسې ده. لکه يوچاچې زما زړه په تنکۍ لښته وهلی وي. لکه چې لښته زما دغزلو نواو سندرو استاده وي.

۱۹۹٤/۱۲/۳ پېښور

دلرکلي ملنګ

څه موده کيږي چې زه ليوني سپي خوړلی يم. زما په ستوني او تنېر کې دليوني سپي دغاښونو زخمونه دي او زما پرمخ باندې دليوني سپي نوکارو ژورې ليکې تېرې کړې دي. داسې برېښي چې دليوني سپي ليونيو زهرو زما پرزړ او دماغو اغېزه کړې وي. زه کله کله ناڅاپه ليونۍ ژړا پيل کړم او کله کله له ليونۍ خندانه شين شم. زما لېونۍ ژړا او لېونۍ خندا زما له ګاونډيانو خوبونه تښتوي. کله چې ژاړم زما اوښکې زما پرمخ دليوني سپي دنوکارو په ژورو کرښو کې رابهيږي. تودې اوښکې مې وچ زخمونه تازه کوي او يو تريخ درد راکوي. کله چې له خندانه شين شم د تنېر او ستوني زخمونه مې هم خولې خلاصې کړي او د درد ليونۍ څريکې په کې را وينښې شي.

بيګامې هم يو لېونی خوب ليده. زموږ دوطن پاچا مې په خوب ليده. پاچا پر يوه ځليدونکي آس سپور وي. توره دريشي يې اغوستې وي او دخولۍ په تاج کې يې دباز تصوير وي. په پاچا پسې وروسته يو لوی لښکر روان وي. ټول لښکر تورې دريشۍ اغوستې وي. دپاچا له زرين آس نه وړاندې يو تخت روان وي او پر تخت باندې

تابوتونه وي .تابوتونه په گلونو کې پټ وي. پر گلونو باندې دشاتو مچۍ او بوراگان هم گرځي .په فضا کې یو غیبي غمجن موزیک دروان تخت پر سرد تابوتونود درناوي لپاره غږول کیږي .ټول لښکر ورو ،ورو سلگۍ وهي .دټول لښکر له سترگونه مرې مرې اوښکې رابهیږي .دپاچا له سترگو نه هم غبرگې غبرگې ځلیدونکې اوښکې رالویږي .دپاچا دځلیدونکي آس په سترگو کې هم اوښکې پنډې وي .زه دپاچا په سترگوکې اوښکو ته بیا دلښکر اوښکو ته اوبیا په گلونو کې پټو تابوتو نو ته گورم.په زړه کې راگرځي چې په تابوتونو کې مړي به لیونو سپو خوړلي وي .ماته هم ژړا راځي او ورو ،ورو سلگۍ وهم .موزیک لا پسې غمجن کیږي اوزه دموزیک له غمگینو څپو سره تېرو وختونو ته ځم. هغه وخت چې زه دمکتب په لومړي ټولگي کې وم .پاچا زموږ کلي ته راغلی و .دسپوږمۍ غوندې پرتک سپین آس سپور و .دستورو غوندې تکې سپینې جامې یې اغوستې وې او دلمر غوندې تک سور او ځلیدونکی تاج یې پر سر و .دتاج پرسر یوه ځلیدونکي باز وزرې غوړولې وې .دپاچا ټول لښکر تکې سپینې دستورو غوندې دریشۍ اغوستې وې .دخوشحالۍ موزیک په فضا کې خورو .دپاچا پرسر دسپینو کوترو سیلونو دوره وهله .خلکو به ویل چې دا دسخي صاحب دزیارت کوترې دي .چا به ویل چې له ارم نه دوزرو په جامو کې ښاپېرۍ راغلي دي او چا به آن دپرښتو گومان پرې کاوه.زموږ دکلي سپین سرې دپاچا لیدو ته کتار ولاړې وې .ددوی دا پخه عقیده وه چې که هر چا دپاچا مخ ولیدو ددوزخ اور پرې حرام دی .موږ دمکتب ټولو هلکانو پاک کالي اغوستي وو .په لاسونو کې مو دگلونو گېډۍ نیولې وې او په ټوله لاره مو گلونه شیندلي وو .موږ پاچا ته ترانه ویله .دترانې کړۍ وه: «عمر دې ډېر شه پاچا» پاچا له آس نه راکوز شو او پلی زموږ پر خوا راروان وو .ماشومانو گلونه پرې شیندل او پاچا یو یو ماشوم پرتندي

ښکلولو. کله چې زما د ښکلولو وارشو په مینه مې د پاچا په سترګو کې سترګې وګنډلې. د پاچا په سترګوکې د خوشحالۍ اوښکې لکه ستورې وځلیدې. زما په سترګوکې هم د خوشحالۍ اوښکې راغلې. پاچا پر تندي ښکل کړم اوزما پرمخ یې لاسونه راتېر کړل.

# # #

د موزیک یوې بلې غمجنې څپې له تېرو وختونو بیرته راوګرځولم. د پاچا په سترګو کې دوه څاڅکي اوښکې لکه دوې هندارې ځلیږي. په دې دواړه هندارو کې مې د لر کلي د ملنګ یو تصویر ولید. د تصویر په لیدو مې ټول هغه ملګري راپه یاد شول چې ما غوندې په لر کلي کې اوسیږي او ټول ما غوندې لیونو سپو خوړلي دي. له پاچا نه مې کرکه راغله په زړه کې راوګرځیدل چې زموږ پاچا به خامخا د لر کلي ملنګ ته ازا ر رسولی وي. ورو وروجلالي کیدم. له تابوتونو تېر شوم. په رپیدلو شونډو مې په ګلونو کې پټو تابوتونو ته دعاوکړه او نبغ د پاچا د ځلیدونکې آس خواته ورغلم. مخکې له دې چې پاچا ته لاس ورواچوم او له آس نه یې لاندې راوغورځوم پاچا په خپله له آس نه راکوز شو. پاچا د یوه لوی حکیم او روح پیژندونکې په څېر زما په سترګو او څېره کې هرڅه لوستلي وو. بې له دې چې پوښتنه ترې وکړم یو سوړاسویلی یې وکړ. له سترګو نه یې در اوښکې تویې شوې او داسې یې راته وویل:

ــ ډېر کلونه وړاندې د لر کلي ملنګ راغلی و. زه د ملنګ سلام ته له تخت نه راکوز شوی وم. د ملنګ په کچکول کې مې د دنیا تر ټولو ښکلي او قیمتي مرغلرې چې شاعران او عارفان یې د خدای او د مینې کور بولي ایښې وې . . . . .

زه بیا جلالي شوم د پاچا ګریوان ته مې لاس واچاوه:

ــ نو بیا ولې لیوني سپي راښکاري؟ نو بیا یې ولې د لیوني سپي

څرمن اغوستې ده .راکړه ځواب راکړه .ما د پاچا پر مرۍ زور وکړ .سا مې بنده بنده شوه زخمونو مې درد وکړ .ناڅاپه له خوبه راويښ شوم .لاسونه مې په وينوسره وو. ټول ګاونډيان مې پر چيغو او نارو له خوبه راپاڅيدلي وو .يو بل ته يې سره ويل : دا ليونى وګورئ!

پېښور ۱۹۹۵/۱/۲٤

عاشقانه لیکونه

له هره کاره يې ویستی وم. همیشه به مې عاشقانه لیکونه ورته لیکل او وراستول به مې. لنډه دا چې سم مجنون يې رانه جوړ کړی و. زه به په هغې پسې ډېر ګرځیدم خو هغه به مې کله کله د ډېرې لږې شېبې لپاره ولیده. زه به د ښار په څلور لارو کې لیونی لیونی ورپسې ګرځیدم. چې سره مخامخ به شوو له ډېرې حیانه به تکه سره شوه. د سر په اشاره به يې سلام وکړ او په سترګو کې به يې یوه دنیا مینه راکړه. نه پوهېږم چې په سترګو کې يې د کوم جادو اثر و. ما به داسې وانګیرله چې د ښار په څلور لارې کې هیڅ ژوندی ساری نه شته. د موټرو او ریکشو عذابوونکي غږ ونه مې له سره نه اوریدل. لکه دوه په دوه چې په یوه لویه دښته کې و لاړ وو. زما به يې د سر په سلام د زړه سود ونه شو. د سترې مه شي لپاره به مې لاس وروغځاوه. هغې به هم لاس په ویره را اوږد کړ. د هغې پوست او غوښن لاس به مې لکه د حضرت خضر لاس خوږ او څه لږغوندې کلک په لاس کې ونیو. په ګوګل کې به مې په عمودي ډول خو ږې خوږې څریکې وغځیدې او یوه شېبه به ځان راته د مینې پاچا وبرېښېده. ما به يې سترګو او مخ ته کتل. په انګو به يې د حیا سره تله

او راتله . په تړتړې ژبه به يې زما نوم واخيست :

-« ......زما بيـړه ده زه به لاړه شم ! »لکه ژوندی کب چې دسړي له لاسه وښوييږي داسې به يې لاس زما له لاس نه وښوييده . ما به هم په زړه نا زړه ورته وويل :

- په مخه دې ګلونه.

زما له مخه ښې سره به داسې موسکۍ موسکۍ روانه شوه لکه قدم په قدم چې ګلونه په بدرګه ورسره ځي .زه به ترهغې پورې په همغه ځای پورې ميخ وم چې دښار په ګڼه ګوڼه کې به رانه پنا شوه .دموټرو او ريکشو بوړنوونکي غږونه به مې واوريدل .زړه نازړه به راروان شوم .ټولو لارويو به راته کتل او ځينو کسانو به يو بل ته څه سره ويل .ما ته به يې وکتل او بيا به يې په خپلو کې سره وخندل .زه به دښار له ګڼه ګوڼې را ووتم او دخپل زړه په خلوت کې به مې دمينې رياضت پيل کړ .دې رياضت به يو ډول عاشقانه او کلاسيکه خوشحالي هم لرله .زه په دې رياضت داسې روږدی شوی وم چې ملګري او دوستان به مې په ټوکو او خبرو بوخت پرايښي وو او زه به دزړه په خلوت کې غلی ناست وم .دکوم ملګري به راپام شو له خندانه به شين شو او بيا به يې دمجلس نورو ملګرو ته وروښودم

- دابيا چيرې تللی دی ؟ يوه بل ملګري به مې وويل :

- هلکه مين خو به نه يې ؟

دپخوا په څېر مې له خپلو ملګروسره ټوکې ټکالې نه کولې .که په مجلس کې به پر يوه مهمه خبره خبرې پيل شوې ما به هم يو څو خبرې وکړې.خپلو خبرو به خوند رانه کړاو دخپلې مينې په باب به مې تصور پيل کړ .له سياسي بحثونو مې بد راتلل. که به مې ملګرو سياسي خبرې اوږدې کړې زه به ډېر په عذاب شوم .ما به په زړه تنګۍ سره ورته وويل :

- خدای ته وګورئ داخبرې پريږدئ! ملګرو به مې وخندل او راته

.وبه يې وويل :

ــ ستا ولې زړه په تنګ شو ؟ همدا زموږ دوطن تراژيدي دنړۍ لپاره دورځې خبره ده .زموږ چې خپل وطن دی دخپل وطن په باب خو بايد خبرې وکړو.

ما به ورته وويل :

ــ په خبرو خو وطن نه جوړيږي .دوی به راته وويل:

ــ نو په څه شي جوړيږي ؟

مابه ورته وويل چې په مينه جوړيږي .

ملګرو به مې په خندا خندا کې راته وويل :

ــ چې سياسي خبرې دې نه خوښيږي نو ته ووايه دڅه شي په باب خبرې وکړو ؟

دملګرو ددې پوښتنې لپاره به زما دزړه ځواب دا و ،چې دمينې په باب خبرې وکړئ.

مابه په زړه کې وويل :

ــ کاشکې دوطن په باب يې هم دهغې غوندې ښکلې خبرې کړې وای له چا سره چې زما مينه ده .ملګرو به راباندې غږوکړ :

ــ تا ته وايو دڅه په باب خبرې وکړو ؟

ټولو ملګرو به مې په کړس کړس وخندل .

له يوې ورځې نه به بلې ورځې ته بدليدم او دهغې دمينې په باب په خيالونو کې ډوبيدم .تر نيمې شپې به ويښ ناست وم او دهغې په باب به مې فکر کاوه .عاشقانه ليکونه به مې ورته ليکل او ورليږل به مې .تر يوې مودې خو مې دا ليکونه له خپلو ملګرو پټ و ساتل .زړه مې له دې پټ رازنه ډک شو او نور دراز ساتلو يود ذرد ځای هم په کې نه و. دومرد له دې عاشقانه رازو نو ډک شو چې ننبې يې زما په خبرو کې وځليدې. دانښې نښانې زما ملګرو وليدې او په هر څه وپوهيدل .زما دعاشقانه

لیکونو خبرې زما د ملګرو د مجلس خبرې شوې . ما به هغې ته بیا بیا عاشقانه لیکونه ورلیږل خو هغې به چې پخوا کله نا کله د یوه نیم لیک لنډ غوندې ځواب راکاوه اوس یې له ځواب لیکلو قسم کړی و . لکه زما لیکونه چې هیڅ ورته رسیدلي نه وي ، لکه زما لیکونه د مني د ونو پاڼې وي چې سرې سیلۍ یې یوه خوا او بله خوا تښتوي .

لنډه دا چې زما په دې نوې غوړیدلې سپرلنۍ مینه ډېره ژر د مني سپېره سیلۍ راوالوته . ما دې پوښتنو ته هیڅ ځوابونه نه لرل :

ـ هغه ولې داسې ژر بدله شوه ؟

ـ هغه زما پردې لیونۍ مینه ولې شکمنه شوه ؟

بیا مې په زړه کې وویل : ما خو همیشه په خپلو لیکونو کې هغې ته لیکلي چې تاسره مینه کول د یوه ډېر پټ راز په څېر په زړه کې ساتم .

بیا مې په ځان پورې وخندل او ځان ته مې وویل :

ـ هغه زما په زړه کې اوسیږي ، د هغې یادونه هم زما په زړه کې اوسیږي . د هغې د مینې ټول رازونه هم زما په زړه کې اوسیدل . اوس خو هغه رازونه زما له زړه نه تللي دي او دنیا پرې خبره ده . دا چې هغه او د هغې رازونه سره ګاونډیان وو یو ګاونډی د بل ګاونډي له حاله خبریږي . ما چې د هغې ګاونډیان ونه ساتلای شول د مرورتوب حق خولري . بیا به مې ځان ته تسله راکوله چې خدای به یې راپخلا کړي . مرورتوب هم یو ډول مینه ده . مروره خو دې وي خو خدای دې وکړي چې له ما سره یې کرکه نه وي پیدا شوې .

اوس مې له مخکې نه هم ډېره په زړه را وریده . هره شپه به مې د هغې په باب فکر کاوه . که پر لاره به تلم هم د هغې په فکر کې به وم او که په دفتر کې به په کار بوخت وم هم د هغې په باب مې فکر کاوه . تر نیمې شپې به یې په یاد کې یوازې ناست وم او په یاد یاد کې به یې خوب یووړم .

نن چې زمونږ د دفتر د لويې او سپينې دروازې زنګ ووهل شو زه دخپل کار دکوټې پر ځای په يوه بله کوټه کې د کوم عاشقانه ليک په ليکلو بوخت وم . په زړه کې مې وويل : څه چې هر څوک وي هسې هم څوکيدار په دروازه کې شته . په دې منځ کې يوه ښېبه تېره شوه ،عاشقانه ليک دې ځای ته ورسيد :

ــ « ښه ! ته ولې له مانه مروره يې ؟ »

د دې جملې له ليکلو سره سم د دروازې د زنګ وهونکې په فکر کې شوم . په شېبړم حس کې را وګرځېدل : هسې نه چې هغه زما پوښتنې ته راغلې وي ؟عاشقانه ليک مې په دې جمله چې

« ښه ! ته ولې له مانه مروره يې ؟ » بس کړاو له نورو هغو عاشقانه ليکونو سره مې په يو کتاب کې کېښود چې د هغې د مرور توب په زمانه کې مې ليکلي وو او ورليږلي مې نه وو . کتابونه او ليکونه مې را واخيستل او خپل دفتر ته راغلم . په دفتر کې د دروازې څوکيدار ولاړ و ،زما په ليدو حيران شو او سمدلاسه يې راته وويل :

ــ ته چېرته په دې سپينه ورځ ورک وې ؟! څوکيدار يو ډول دمينې او ناز په انداز کې راته وويل : هغې غريبې خويوه شيبه انتظار هم وکړ خو ته پيدا نه شوې . ډېر مې ولټولې ته په کوم کونج کې غلی وې ؟دڅوکيدار له خبرو او دده له څېرې نه په هر څه وپوهېدم . زړه مې په ګوګل کې په ټوپو شو . څوکيدار ته مې وويل :

ــ ته څوک يادوې ؟! چا زما پوښتنه کوله ؟

څوکيدار راته وويل : يوه لوړه ښايسته نجلۍ وه ،سرې جامې يې اغوستې وې ،مخ يې نيم پټ و او ليونۍ غوندې سترګې يې وې .

په شونډو کې مې ورو وويل :

ــ ليونۍ غوندې سترګې يې وې . . . . .

دخاطر په هنداره مې د هغې تصوير راغی . کتابونه او ليکونه مې په

ځنګ کې را واخیستل او بې له دې چې د دفتر له آمر نه اجازه واخلم لیونی لیونی له دفتره راووتم .د ستر ګو په رپ کې د ښار ځلور لاري ته راورسیدم یو خوا او بل خوا لیوني لیوني ګورم .په ښار کې ګڼه ګوڼه د ه .موټرې دي خلک دي یوخوا بل خوا روان دي .زه لالهانده او لیونی لیونی یو خوا ګړندی ګړندی لاړشم بیا را وګرځم . زه داسې انګیرم چې ټول خلک ما ته ګوري خو خلک دومره وزګار نه دي چې ماته وګوري او ننداره مې وکړي .زه د سرو جامو والا لوړې ښا یسته نجونې چې مخونه یې نیم پټ وي ګورم .د سرو جامو والا لوړ ې او ښا یسته نجونې ډیرې وي خو دلیونو سترګو والا یوه هم په کې نه وي .زه له ځان سره وایم :اف خدایه ! څه شوه ؟ چیرته ترې تم شوه ؟چې دا به ځنګه راغلې وي ؟چې زما عاشقانه لیکونه به ټول زما په وړاندې ځیري کوي او اور به ورته اچوي او که زما مینې ته به د احترام سر ټیټوي ؟

زه د سړک پر غاړه لالهانده روان یم، یو خوا بل خوا لیوني لیوني ګورم .پر هیچا مې سترګې نه خوږیږي .همهغه لیونۍ سترګې لټوم .ناڅاپه مخامخ سترګې اړوم ،یو ښایسته موټر راروان دی .د موټر واګې دیوې لوړې او ښا یسته نجلۍ په لاس کې دي .د نجلۍ کالي تک سره ،ښکلی مخ یې نیم پټ اولیونۍ لیونۍ سترګې یې دي .زه په زړه کې وایم چې خپله ورکه مې وموندهٔ ،اوس به مې له دې ځلور لاري اوله دې ګڼه ګوڼې ډیر لرې یوه ښکلې او آرام ځای ته یوسي اوهلته به زما لیونۍ مینې ته د درناوي سر ټیټ کړي .

زما پر وچو شونډو سوړمنه موسکا خوره شي . د کیسو دیوه سوړمن اتل په ځیر ولاړ یم او د ښایسته نجلۍ د ښکلي موټر دودریدو انتظار ګالم .موټر رانژدې شي اوزما سترګې د ښا یسته نجلۍ دلیونو سترګو له ځلا نه وبریښي .موټر ډیر ګړندی تیریږي خو د تیریدو په حال کې مې ډیر سخت ووهي .زه د سړک پر غاړه ډیر سخت را وغورځم .زما پر کتابونو

دښايسته نجلۍ دموټر ټايرونه تېر شي . کتابونه مې پاڼې ،پاڼې شي او دکتابونو له منځ نه زما عاشقانه ليکونه باد خواره واره کړي .ډېر خلک پرما راټول شوي وی خو چې خواره واره ليکونه ووينې زه په خالي ميدان پاتې شم او خلک زما په عاشقانه ليکونوپسې خواره شي . دښايسته نجلۍ موټرمخ په بره ګړندی روان وي .دشا له خوا دپوليسو موټر دخطر دسرو ځراغونو او بوړنوونکي هارن سره دښا يسته نجلۍ موټر ځاري .زه نه پوهېږم چې ولې ښايسته نجلۍ ته په زړه کې دعاکوم :

ـ خدای دې يې په پوليسو ونه نيسي ،پوليس ډېر ظالمان دي .ها خوا زما عاشقانه ليکونه ټولو خلکو نرو او ښځو را اخيستي وي .يو ځوک داجمله په لوړغږ سره لولي :

ـ« ښه! نو ته ولې له مانه مروره يې ؟ » ددې جملې په اوريدو ټول خلک په بړک بړک خاندي او په دې خندا پسې زه هم له درانه خوبه راويښ شم .

۱۵/۱۲/۱۹۹٤ نيمه شپه ،پېښور

د پرښتې د لاس غوټه

د زمانې له اوږې نه را کوزه شوې وه. کاغذونه او قلمونه يې د راز د غوټې په څېر په لاسي بکس کې اچولي وو. زمانه يې په لاسي بکس کې اچولې وه، لاسي بکس يې اوږې ته اچولی و. سپین مخ، سره اننګې، توري څڼې لکه لوګی پرسر ګرځنده د يوه د ښار په ځلور لاري کې ګرځنده ګرځنده روانه وه. اخوا دې خوا يې ليوني، ليوني کتل. لکه کوم صوفي او فلسفي چې د بنيادمو په ډک ښار کې په رڼا ورځ د يوه په لاس انسان لټوي.

موراو پلار پرې د د يوې نوم اېښی و. لوی خدای پرې د شاعرۍ او ليکوالۍ ګلونه لورولي وو. د يوه د يوه لرې کلي او سيدونکې وه خو کله کله به په نويو شعرونو پسې په ښار کې هم ګرځيده. لکه د شاتومچۍ به يې د غزل د ګلپاڼو قافيې راټولولې. کله کله به افسانې په دې پسې ګرځيدې، شعرونه به ورپسې ګرځيدل او د غزلونو قافيې به ورپسې ګرځيدې.

نن ورته ځان په رښتيا پرښته بريښيده. د لاسي بکس بند يې په

کینه اوړه کې اچولې و ،اولاسي بکس به یې کله کله له زړه سره ټینګ ونیو .په زړه کې به یې خوړې ،خوږې څړیکې وغځېدې .په بکس کې یې له غزلونو، شعرونو ،داستانونو او قلمونو سره سره دډیوې دشعرونو دمینه وال او عقیدت مند هغه لیک هم ملګری و چې ډیوې ته یې دپرښتې لقب ورکړی و .دخپل هنر دمینه وال پردې خبره چې دې ته یې دپرښتې لقب ورکړی و سوچ کاوه:

ـ داڅنګه لیونی دی چې ما ته دپرښتې لقب راکوي ؟هسې نه چې په دې خبره ګنهګارشي .انسان ته دپرښتې ویل توبه خدایه! زه خو انسان یم ،انسان خو همیشه له سهوې او خطا سره دی .بیابه په زړه کې وروګرځېدل:

ــ «زما دهنر اوشعرمینه وال به هسې ځان لیونی ښودلی وي کیدای شي له خپل لیونتوب سره سره به په ډېر څه پوهېږي .زما په خیال دداسې لیوني له خوا ما ته دپرښتې لقب راکول له شاعرانه تشبیه سره سره فلسفي او معنوي ریښه هم لري .ځکه انسان دلوی خدای خلیفه دی .انسان اشرف المخلوقات دی .دانسان مقام له پرښتو نه هم اوچت دی .انسان ته خو پرښتو هم سجده کړې ده ،کیدای شي دپورتنیو دلیلونو په رڼا کې به یې ما ته هم دپرښتې لقب راکړی وي.»

ډیوه په دې چورتونو کې ډوبه وه چې یو چاېې ناڅاپه اوږې ته لاس واچاوه اولاسي بکس یې دسترګو په رپ کې ترې یو وړ. ډیوې کړیکه وکړه:

ــ دشیطان زویه!

ډیوه لکه بریښنا نیولې په ځمکه پورې میخ شوه ، رنګ یې سپین تښتیدلی و او په زړه کې یې له ټولو نارینه وو سره کرکه راغلې وه .څوګامه وړاندې پر موټر سایکل سپاره ځوان دډیوې په لورې مخ راواړاوه. دډیوې لاسي بکس یې په لاس کې وزنګاوه،په زوره زوره یې

وخندل او موټرسايکل يې مخ په وړاندې ګړندی روان کړ. ډېوې ورپسې کتل خو ځوان د بنيادمو او موټرو په منځ کې له سترګو پناه شو. لږه شيبه وروسته ځوان هلک له موټر سايکل سره د خپلې لويې بنګلې په باغ ورننووت، په درنګ شيبه کې يې د خپلې ډلې انډيوالان راټول کړل زنګ يې وواهه. دسترګو په رپ کې د پاخه عمر يو سړی چې پلن ټټر، قوي اندامونه، فولادي لېچې او تورې غټې غټې سترګې يې لرلې راغی او ځوان ته يې وويل:

ــ جي صيب! څه مو ويل؟ حکم!

ځوان د بنځينه لاسي بکس زنځير خلاص کړ، په بکس کې يې لاس وواهه. ټول شيان يې له بکس څخه راوايستل، له خندا نه شين شو:

ــ دا خو ټول کاغذونه او قلمونه دي، دا يو څو روپۍ خو هم په کې دي.

د ځوان ملګرو په بړک بړک وخندل. ځوان په داسې حال کې چې پرڅېره يې د بريالېتوب او غرور نخښې غځېدلې وې خپل جېب ته لاس کړ. له جيب نه يې د پيسو بنډل را واخيست. يو څو نوټونه يې نوکر ته ورکړل. د پاخه عمر نوکر ته يې په طنزيه انداز وويل:

ــ هلکه موټر دې سټارټ کړه! د سترګو په رپ کې څه مېوه، مېوه، بسکټ مسکټ راوړه چې نن تاسو ټولو ته يوه نوې او خوندوره خبره کوم. داسې خبره چې نه به مو ليدلې وې نه به مو اورېدلې.

د پاخه عمر نوکر پيسې واخيستې موټر يې چلان کړ او د بنګلې د باغ له لويې دروازې راو، ووت. لږه شيبه وروسته يې د خوراک څه شيان راوړل. ځوان په خندا خندا او په يو ډول وياړ له ځلې نه د بکس د تښتولو کيسه وکړه. ځان ورته د فلمونو بدماش بريښېده. د لاسي بکس کاغذونه او قلمونه يې سره واړول راواړول. د يوه ليک عنوان يې په لوړ غږ واوراوه:

ــ ((دشعرونو او هنر د پرښتې په نوم)) له دې سره ټولو په کړس کړس وخندل. دډلې له ملګرو نه یې یوه شوخ ملګري په طنز یه انداز وویل:

ــ هلکه سمه پرښته دې ازار کړې ده، هسې نه چې عملنامه دې په سره قلم ولیکي او دوزخ ته دې ولیږي.

بدمعاش هلک یې بیا کاغذونه واړول راواړول او ویې یل:

ــ اوهو شاعره هم ده. غزلې یې لیکلې دي. چې هم پرښته ده او هم شاعره داسې بریښي چې دخلکو عملنامې یې لیکلې دي. عاجزه عملنامې مې ترې وتښتولې خدای ته به څه ځواب وایي؟ بدمعاش هلک په خوشالۍ چیغې وکړې:

ــ تاسې غوږ شئ یو داستان یې لیکلی دی. زه یې داستان درته اوروم. تاسې ټول راته غوږ شئ چې پرښتې داستان لیکلی دی که دچا عملنامه؟ دداستان نوم دی ((دصیب دکشرې بي بي زوی))

ښه! داستان داسې پیل کیږي:

ــ دځوانۍ عمر یې په چړچو او میلو کې تیر کړ. په پاخه عمر کې یې له یوې ډیرې ښایسته تنکۍ پیغلې سره واده وکړ. خپله ناوې یې له سرنه تر پښو پورې په سرو او سپینو کې پټه کړه. دناوې کورنۍ ته یې په لکونو پیسې او نور سره او سپین ورکړل. څوکاله وروسته یې له یوې بلې څوارلس کلنې نجلۍ سره واده وکړ. بالاخره ډیر کلونه وروسته چې دعمر پانه یې په ژیړیدو وه له یوې بلې چټې او پخې پیغلې سره واده وکړ. داواده په داسې درب او دروب تر سره شو چې په ټول وطن کې یې یو ریکاډ تیننګ کړ. دملک لویو لویو وزیرانو، سیاست مدارانو، لویو لویو تجارانو، منشهورو ډمو او سرودګرانو ګډون په کې کړی و. دناوې پر کالیو، لاسونو او پښو سره نه ځاییدل. دناوې دنګه غاړه دالماسو امیلونو درنه کړې وه. څه موده وروسته دصیب کشره او نوې بي بي په یوه داسې نامعلوم رنځ مبتلاشوه چې نه یې څوک په دم پوهیدل او نه په

دارو. په نه خبره به په غوسه کېده. د خپلې غاړې امېلونه به يې شکول. د سرو بنګړي، لښتې او پايزيبونه به يې ماتول. صيب کشرې بي بي ته د ډېرو دم ګرو او تاويزګرو دمونه او تاويزونه راوړل خو د کشرې بي بي ليونتوب له يوې ورځې نه بلې ورځې ته پسې زياتيده. صيب بالاخره په دې راضي شو چې کشره بي بي د ښار لوی ډاکټر ته هم لاړه شي. صيب خپل ځوان نوکر چې د صيب د مازديګري چکر موټر به يې چلاوه راوغوښت. موټروان ته يې د ښار لوی ډاکټر ته د کشرې بي بي دورو وستو امر وکړ. د صيب نوکر موټر چالان کړ. کشره بي بي په شا ته سيټ کې کيناسته. د موټر په هنداره کې يې د موټروان عکس ته وکتل. قهر ورغی ، غاښونه يې وچيچل ، هڅو کو يې درد وکړ ، لکه بې اودې مار تاوه را تاوه شوه. موټروان په نيمکښو سترګو هندارې ته وکتل او غلي يې په شونډو کې وويل:

ــ الهي خير! په شونډو راغلې موسکا يې په شونډو کې پټه کړه. د دوی موټر د ښار د لوی نفسياتي او روان شناس ډاکټر د روغتون په دروازه کې ودريد. کشره بي بي په نه زړه د ډاکټر کتنځی ته ورغله. ډاکټر د هغې په کتنه (معاينه) پيل وکړ. له کتنې وروسته يې يوه کوچنۍ نسخه وليکله او کشرې بي بي ته يې وويل:

ــ دا نسخه واخله! ته بې غمه اوسه بيخي جوړه يې. ته صرف يو مشکل لرې، هغه دا چې ته بايد واده وکړې. که ژر تر ژره دې واده ونه کړ هرومرو به ليونۍ شې.

کشرې بي بي په شونډو کې ورو وويل:

ــ واده خو مې ......

ډاکټر په تعجب سره وويل:

ــ څنګه! واده خو دې .....

کشره بي بي نسخه په لاس کې په ډېره بېړه د ډاکټر له کتنځی راووته

نسخه یې موټروان ته ورکړه .موټروان ځوپاکټه ګولۍ راواخیستې او کشرې بي بي ته یې وویل :

ـ ځوبه ..... کور ته !

کشره بي بي لږه غلې غوندې شوه او بیا یې وویل:

ـ زما زړه په تنګ دی ، یووار مې له ښار نه وباسه چې هلته تا ته یوه خبره هم کوم. بیا به بیرته راوګرځو .خیر دی هسې هم وخت ډیر دی .

کال وروسته چې د کشرې بي بي د غټو او تورو سترګو والا زوی پیداشو دصیب نوکر خدای زده ولې خپلې تورې او غټې سترګې دخلکو له نظره په تورو عینکو کې پټولې .

دډیوې د کشرې بي بي دزوی کیسه ځوان په دې ځای بس کړه .دهغه په خوله کې لاړې وچې وې او نور یې یوه کرښه هم نه شوه لوستلی .په ځان کې ژور شو .لاس او پښې ځینې ورک شول ،د پرښتې دلاس غوټه یې له لاسه وغورځیده .

دبدمعاش ځوان دډلو ملګرو یو ځل دځوان تورو غټو ،غټو سترګو ته بیا دپاخه عمر دنوکر په تورو عینکو کې پټو تورو غټو سترګو ته وکتل اوپه سترګو سترګو کې سره موسکي شول.

۱۹۹۵/۱/۱ پېښور دشپې یوه بجه

دوه تک سپین مرغان

زه مې د مور په زړه کې ناست یم او د مور دارمانونو ننداره کوم. زما د مور دارمانونو دنیا ګۍ پر ما او زما پر وړو وروڼو او خویندو ودانه ده.
زموږ د بام په تاخ کې د دوو تکو سپینو مرغانو ځاله ده. څه موده وړاندې دواړه سپین مرغان په غشو لګیدلي وو. خدای فضل کړی وبلا وه برکت یې نه و، مرغان دوزرونو په خواکې برسیرن لګیدلي وو.
اوس د سپینو مرغانو زخمونه جوړ شوي دي. دادي سندرې وایي او زما د مور په روح کې پټه خوشالي را ویښوي. هغه دي سپین مرغان اسمان ته والوتل، داسې بریښي لکه زما تک سپین لاسونه، لکه دوه تک سپین ستوري چې اسمان ته ورروان و. نیمایي اسمان ته ورسیدل، هغه دي بیرته راوګرځیدل، داسې بریښي لکه له الوتکې نه چې دوه بمونه زموږ د بام پر خوا راروان وي.
زما د مور په سترګو کې دوه ځاځکي تکې سپینې اوښکې راغلې. مرغان د بام په تاخ کې کیناستل او مور مې خپلې اوښکې د تور پړونې په پیڅکه وچې کړې. مور مې د ماز دیګر په لمانځه ودریده. څلور رکعاته لمونځ یې وکړ. د ماز دیګر سترګه په غرغره ده

داسمان لمنې تکې سرې دي ،زما د مور په زړه کې يوځل زما د پلار په وينو سور مړی وگرځيد .زما پلار ته يې دعا وکړه .بيا يې د بام په تاخ کې سپينو مرغانو ته سترگې واړولې .داځل سپين مرغان د دوو تکو سپينو گلانو په څير بريښي .زما مور زما دواده په باب فکر کوي .زما لپاره يې د مور والۍ په مينه او پيرزوينه ډيره ښکلې ناوې په خپل خيال کې جوړه کړې ده .زه او زما ناوې يې دلومړي ځل لپاره يو بل ته مخامخ کړي يو .زموږ پرسرونو يې قرآن شريف نيولی دی .زه او زما ناوې يو بل ته دوه سپين گلونه د گډ ژوند د مينې په نوم ډالۍ کوو .مورمې لا دا خيال نه وي مکمل کړی چې زما پيغلوټه خورپر مور غږ کوي :

ـ مورجانې!نن خو د نکريزو شپه ده موږ ته خو نکريزې خيشتې کړه .د مور خيال مې ړنگيږي او زموږ له لاسونو دوه تک سپين گلونه لکه دوه تک سپين مرغان الوزي او يوې نامعلومې خواته الوتنه کوي.ماشوم ورورمې هم په خندا خندا کې مورته وايي:

ـ زما خوږې مورکې نکريزې ژر ژر خيشتې کړه.

مور مې بې له دې چې هو ووايي نکريزې را اخلي .په ميده شوو نکريزو کې لږې شړومبې هم گډوي .نکريزې خيشتوي او بيا زما دوړو ورونو او خويندو لاسونه پرې سره کوي .مورمې ماته په ژيړو غوړيو کې ډوډۍ وره کړې وي او يو يو شخوند په خوله کې راکوي.زه په خنداکې ورته وايم:

ـ مورجانې ستا له لاسه ژير غوړي ځومره خوند کوي !پام کوه هسې نه چې گوتې دې ورسره وخورم!

مورته مې هيڅ خندا نه ورځي . کشری ورور مې مورته وايي :

ـ خوږې مورې ! پر لاله باندې هم لاسونه سره کړه .

د مور له سترگو نه دوه ځاځکي اوښکې په ژيړو غوړيو کې څڅيږي .زه مې د مور په لاس جوړ شوی شخوند تيروم خو داځل يې د بارو تو خوند وي.

۱/۲/۱۹۹۵ پيښور دروژې دويمه

سندرې او مرغلرې

عشق زما په روح کې پټ دی . عشق زما دشعرونو روح دی .دامهمه نه ده چې هره معشوقه دې خپل مین وپیژني .د یوه هنرمند پر هنر به په ملیونونو خلک مین وي ،په دې مینانو کې به داسې مین هم وي چې د هنرمند له هنر سره به دعبا دت تر سرحده مینه ولري خو هنرمند به خپل مین په خوب کې هم نه وي لیدلی .دمعشوق دا بې خبري دمین مقام په هیڅ صورت نه راټیټوي. یوازې خدای دی چې خپل ټول مینان له (الف)نه تر (ی) پورې ټکي په ټکي پیژني .خدای لایتناهي ښکلا او لایتناهي وخت لري. دئ په یوه وخت کې بې حسابه مینانو ته ځان رسوي.ده په ټولو رنګونو کې خپله ښکلا ګډه کړې د ه.

ته څه فکر کوې هغه اواز چې روح لکه ماشوم د زیروبم په زانګو کې للو للو کوي کوم جوړوونکی نه لري ؟!دامنم چې دموسیقۍ استادان به خپلو شاګردانو ته دموسیقۍ سرګم ورښیي خو دسحر تورې بلبلې ته دلاهوتي سندرو سرګم چا ورښودلی دی ؟

زه ډېر څله په ډیرو ښکلاوو مین شوی یم ،داډیرې اوږدې کیسې دي

.زه پوهیږم چې ته دومره وخت نه لرې چې زما دهرې مینې کیسه واورې
.زه نن ستا پرمخ دخپل زړه ور پرانیزم او په یوه پټ راز دې خبروم . ته
راته غوږ شه ،زه له تانه یو سوال کوم.
ـ ته دګڼ ځنګله له هغې تورې بلبلې سره څه نسبت لرې چې ماته یې
په ماشومتوب کې لاهوتي سندرې ویلې ؟
زه پوهیږم چې زما پردې پوښتنه به ډیره حیرانه شوې وې. ته پرما
دلیوني ګومان مه کوه ،زه لیونی نه یم . ته مې لا لیدلې هم نه وې
چې دځنګله دهغې تورې بلبلې استعاره مې بللې .اوس به موسکه
موسکه کیږې او وایې به چې پر لیوني دشعر پیریان راغلي دي .ښه
پردې خبرو دې چې سر نه خلاصیږي اوس نو ښه راته غوږ شه ،ستا
کیسه پریږدم او دځنګل دتورې بلبلې کیسه درته کوم .
ـ زه عجیبه خوبونه وینم .زه کله کله په ویښه هم خوبونه وینم .داهم
دیوه خوب کیسه درته کوم .نه پوهیږم چې ما داخوب په خوب کې لیدلی
واو که په ویښه ؟غوږ دې دی؟!
ـ ډیر کلونه وړاندې چې زه یو کلن ماشوم وم دیوه ګڼ ځنګل په لمن
کې له خپل مور او پلار سره په یوه اغزنه جونګړه کې اوسیدم .مور به مې
تر نیمو شپو راته ویښه ناسته وه ،په خواږه اواز به یې الاهو للو للو راته
ویل.چې ښه ډیر الاهو للو للو به یې راته وویل نو ژړا به مې غلې شوه او
دخوب خوږه غاړه به مې پیل کړه .زه به دمور په الاهو للو اوده شوم او
مور به مې زما دخوب په ماشومه غاړه دچرګۍ پر غاړه اوده شوه.زما
دزانګو پړی به یې همداسې له لاس نه تاو کړی و.کله کله به یې په خوب
کې هم ټالۍ راکړې .ما خوبه ټوله ورځ هم په خوبونو تیره کړې وه
،دشپې به په اومه بانه راویښیدم .تنکی بدن به مې له ګلدارو وړیو نه
جوړې شوې سوزنۍ تغمې تغمې کړ ، بیا به راویښ شوم اوژړابه مې پیل
کړه .په ژړا به مې مور لانه وه راویښه شوې چې ژړا به مې غلې کړه .یو

بل خوږ اواز به مې ترغوږ شو .دا اواز د ګڼ ځنګله له منځ څخه راتلو ،د تورې بلبلې اواز و .زما د مور دالاهو للوللو غوندې خوږ و. کټ کټ وبه مې خندل .بلبله به له ځنګله نه راغله او زموږ دجونګړې پر یوه اغزنه څانګه به کیناسته .دالاهو للوللو پرځای به یې راته خوږې او ملکوتي سندرې پیل کړې .دې سندروته به داوبه خوراوبو دورا دنجونو غوندې چمبې وهلې .دسپوږمې پلوشې به زموږ دجونګړې له سوریو نه راتیرې شوې او زما سترګې به یې بریښولې .مابه کټ کټ خندل .له مانه راتاوشوې سوزنې به سسته شوې وه او په سوزنې کې تړل شوي لاسونه به مې راخلاص کړل. لاسونه به مې اخوا دې خوا اچول او په ورو ،ورو منګولو کې به مې دسپوږمې پلوشې رانیوې. دبلبلې لاهوتي غږ ،دسپوږمۍ پلوشو ،داوبه خور مستو چمبو ،دځنګل شاعرانه زمزمو اوسړوکو ورمو په ګډه تخنولم. کله به یې خوب رانه تښتاوه او کله به یې غلی اوده کړم .موږ ټول یو پربل مین وو.

ډیر کلونه کیږي چې له هغې رنګین اوملکوتي خوب نه راویښ شوی یم خوهغه ښکلا مې دراز دغوټې په څیر دروح په پیشکه پورې تړلې ده .ګوره چې نور څوک درنه خبر نه شي .نن دادراز غوټه ستا لپاره سپړم .

زه ورو ،ورو رالوییدم ،چې څومره رالوییدم دومره دالاهو للوللو اودځنګله دتورې بلبلې له لاهوتي نغمونه لرې کیدم .بیا دومره لرې لاړم چې دبلبلې غږ مې هم نه اوریده .په دې دې هم سر نه خوږوم چې زه بیا وروسته له ډیرو کلونو څنګه غرونو ،ځنګلونو او دبلبلو دسندرنو وطن ته راغبر ګ شوم .داهم اوږدې کیسې دي ،ډیر پیچومي او کږلیچونه لري .زه نه غواړم چې ستا دتنکي اونازولي تخیل پښې په دومره اوږدو پیچوموا و کږلیچونو کې تناکې کړم.

ته پوهیږې چې ما په غرونو ،ځنګلونو او دبلبلې دسندرو په وطن کې څنګه ژوند تیراوه ؟داځل دځنګله دتورې بلبلې لاهوتي سندرو دماشوم

غونډې نه خندولم. داوبه خوراوبو دمستو چمبو پرځای د وير سرودونه غږول. دځنګل زمزمې دغوڅو څېرېو او غوڅو نښترو له وېرنو ډکې وې. دسندرو دوطن په آسمان کې پولادي شاهينان ګرځېدل. دډېرو شاهينانو منبوکې دبلبلو دسندرو په وينو سرې وې. ډېرې ناسپړلې غوټۍ له ګل کېدو نه مخکې رژېدې. ته پوهېږې چې ژوند څومره بدرنګ شوی و. زما ښکلا پرست روح ته دبدرنګۍ ديوانو بدرنګې او کرغېړنې خولې وازې نيولې وې. دلته دښکلا دښا پيريو وزرې سوځېدې. زما دوجود ټوله سيمه دبدرنګۍ دديوانو په لاس کې وه. يوازې عشق و، چې دبدرنګۍ پر ضد دبغاوت په تور يې په زخمي لاسونو کې دبدرنګۍ زنځيرونه اچول شوي وو. زما ټول وجود بوږنېده او ما دبدرنګۍ يو کوچنی منبود هم نه شو زغملی. نژدې وه چې زما زاره وچوي. هغه لوی جمال پر ما څومره مهرباني وکړه چې ستا خوږ غږيې د هوادڅپو پر اوږو راوړ، يو غيبي او ملکوتي غږ. کټ مټ د هغې بلبلې د غږ په څېر، چې ما ته يې په ماشومتوب کې سندرې ويلې. لکه چې لوی خدای ستا ټوله ښکلا په يوه سندره کې غوټه کړې وه او دا غوټه يې د يوې تورې بلبلې په روح کې پرانستي وه. زما عشق ستا د ښکلا د سندرې په اوريدو د بدرنګۍ ټول زنځيرونه وشلول، د بدرنګۍ ټول ديوان يې مات کړل او بيا زما د وجود په قلمرو کې د ښا پېريو وزرې نه سوځېدې. ته زما د تخيل ځنګل ته د يوې تورې بلبلې په جامو کې راتلې. ما ستا لپاره د خپل ژوند په لويه د ښته کې د عشق د ګلونو تخمونه وشيندل دا ګلونه ورو، ورو را لو يېدل، په څو کلونو کې يې غوټۍ وکړې او له شپږو اوو کلونو وروسته يې ګلونه وغوړېدل.

اوس نو زما مينه او تلوسه بيخي پخه شوې وه. اوس مې ستا په تصوير يعنې د ځنګل په هغې تورې بللې چې په روح کې يې ستا د سندرو غوټه پرانستل شوې وه هم مينه نه ماتيده. دا زما د ليونۍ مينې

مجبورې وه چې زه په تا پسې راشم. ماستا د تصویر ونو وطن پرېښود. ما د بلبلې وطن غرونه او ځنګلونه پرېښوول او ستا په اصل پسې ښارونو ته راغلم. ما ستا د پټې مینې په نوم په ښار کې هم ډېره موده تېره کړه خو ته مې ونه لیدې.

ته پوهېږې چې د اصل او تصویر تر منځ د بېلتون ژوند څومره سخت دی؟ زما د ژوند د لوېې دښتې ګلونه سره اوړونه شول. ماهمیشه ستا لټون کاوه چې ودې وینم او داورونو ګلونه دې په غېږ کې وشیندم. خدای شته چې همیشه مې یا دولې، کله ستا تصویر چې په غرونو او ځنګلونو کې له تورې بلبلی سره پاتې وا او کله هم ستا اصل چې زما د اوسیدو په لوی ښار کې رانه ورک و.

تو به مې دې وي خدایه! کله بر چې په لمانځه ولاړوم. هم په خیال کې به مې ته ګرځیدې. د روژې د مبارکې میاشتې د ماسپښین پرلمانځه ولاړ وم چې په زړه کې راوګرځیدې. رکوع ته لاړم، سجدې ته لاړم، په لمانځه نه پوهیدم خو ته مې په زړه راوریدې. زه دویمې سجدې ته لاړم چې د خپل زړ ګوټې له درزا سره مې د چا د پښو خوږه ښکالو هم واوریده. ما سلام نه و ګرځولی چې ته راغلې او په ډېر ادب کښیناستې. ښې خواته د سلام ګرځولوسره سم مې پر تا سترګې خوږې شوې. ستا رنګ د ځنګل تورې بلبلې ته نژدې و. ته دومره ښکلې نه وې لکه څومره چې ما د خپل تخیل په سندریز قلم انځور کړې وې. خو ستا سندریز تصویر زما روح ،زما زړه اوزما سترګې دومره ښکلې کړي وو چې ته را ته ډېره ښکلې وبرېښیدې. ته به کله کله راتلې او ما به ستا په اصل ستا د تصویر مینه ماتوله. اوس مې ستا په تصویر زړه سوځیده. اوس مې د هغې بلبلې هجران ګاله چې ما ته یې سندرې راوړې. ته یوه ورځ راغلې غټې غټې اوتکې تورې سترګې دې د ځنګل د هغې تورې بلبلې غوندې له سندرو نه ډکې وې. تا دوه درې واره خپلې تورې غټې ،غټې سترګې خوږې،

خوږې او درنې، درنې راپورته کړې. په دې وخت کې ستا سترګې دوو پيغمبرانو ته ورته وې چې په تکو تورو وريښمينو جامو کې پرتکو سپينو براقونو سپاره، نوي نوي د ښکلا له خدای نه راغلي وي. خو نه پوهيږم ته ولې داسې ژړبې سندرو شوې. ته زما د ژوند د لويې دښتې د عشق داورنيو ګلونو يوه پاڼه هم په خپله غيږ کې نه شې زغملای. ته په دې اورنۍ دښته کې يو ګام هم نه شې اخيستی. ستا پښې لولپه کيږي.

هغه ورځ مې وليدې چې لپه دې له مرغلرو ډکه وه خو د روح ځولۍ دې له سندرو تشه وه. د ځنګل د تورې بلبلې په سندرو کې ستا د تصوير يوه سندره هم نه وه پاتې. زه پوهيږم چې ته اوس ډيره ښکلې شوې يې خو زما شاعرانه او ليونی عشق درته ګوري هم نه، ځکه چې مرغلرې ډيرې لرې او سندرې هيڅ نه لرې.

پيښور ۱۳۷۲/۸/۲۸

د کوه قاف دیوان

خلک به په خوږو خوبونو ویده وو، خو د غنچې ابۍ په جونګړه کې به همداسې د یوه بلیده. ابۍ به تر نیمو شپو سندرې ویلې. د هغې اوا زخوږ او له درده ډک و. که په شاوخوا کورونو کې به ماشومانو ژاړه پیل کړه نو میندو به د ابۍ په سندرو غلي کول.

اوس ابۍ پر ټول کلي ګرانه وه. اوس چا غنچه نه بلله، لویو اووړو به ابۍ بلله. ابۍ اوس زړه شوې وه او ددې دځوانۍ کیسې هم زړې شوې وې. دځوانۍ دوخت ګناهونه یې زاړه شوي او دهیریدو په ګردونو کې پټ وو. په پیغلتوب کې یې یو پټ مینتوب تیر کړی و. هغه دکلي په یوه ښایسته ځوان شین ګل مینه وه.

غنچه خپل پلار په یوه لرې کلي کې واده کړه. له واده نه څو کاله وروسته یې میړه مړ شو. له لیورونو سره یې ژوند نه تیریده. دوباره یې له شین ګل سره لاره جوړه کړه او یوه شپه دشین ګل کره راو تښتیده. له شین ګل سره یې خوږ ژوند پیل کړ. کله کله به چې دچم ګاونډ ښځو له غنچې سره جنګ وکړ غنچې ته به یې پیغورونه ورکول او ورته ویل به یې

چې مینې مردارې.

غنچې به شونډې بوڅې کړې او دچا پیغور به یې په پیغور ونه باله. په یو ډول فاتحانه انداز به خپل کور ته راغله او شین گل ته به یې غیږه ورکړه، په خندا خندا به یې ورته ویل:

ـ شین گله، نن یې بیا ستا پیغورونه راکول، راته ویل یې چې مینې مردارې. شین گل به تسله ورکوله او ورته ویل به یې:

ـ څه چې وایي، وایي دې، زه او ته بې له خدایه دچا څه پروا لرو. بیا به دواړه له خندانه شنه شول او دټولې دنیا په پیغورونو به یې ملنډې ووهلې.

هغوی دواړو خوشحاله ژوند تیرولو. چې شین گل به په ځمکه کې یوې کوله غنچې به دشین گل ټوپک له ځان سره نژدې ایښی و. څاربه یې کاوه چې شین گل څوک ونه وژني. دوی څوکاله یو ځای تیر کړل. ددوی به سر پر سر لوښې پیداکیدې. یوه ورځ شین گل ورته وویل:

ـ غنچې! کاشکې خدای یو زوی راکړی وای که بیا یې زه وژلی وای هم ارمان به مې نه وای. غنچې ورته وویل:

ـ ته لیونی خبرې مه کوه، مرگ اوژوند دخدای په لاس کې دی. که یې زما په تور ووژلې زه به پر تا باندې زیارت جوړ کړم او ستا دزیارت منجاوره به شم چې ستا پر قبر مې ووژني. او که دواړه یې ووژلو قبرونه به مو څنگ په څنگ وي او په اخرت کې به سره یو ځای وو.

ـ غنچې، په خدای قسم خورم چې ما ووژني زه به خوشاله شم یوخو به زما په بدو کې زما وریرونه نه سوځي او بل به داخرت له عذاب نه خلاص شم.

غنچې ته په دې خبرو قهر ورغی:

ـ دا ډارنې خبرې مه کوه! یو کوری غوښې او هډوکي څه په جنت کې څه په دوزخ کې. څوک له هغې دنیا نه راغلي دي خدای به له چانه

راضي وي ؟تاخو جاريږي شم قران شريف هم ويلی دی په دې خبرو نه پوهيږې ؟ زه خو کوندږه ښځه وم چې تا ته راغلم. زه خو څه میږو ښه نه وم ماله ملا نه پوښتنه کړې ده.

شين گل د غنچې خبرو ته په ډير غور غور ونه نيولی وو:

ــ ښه نو ملا څه درته ويل؟

غنچې له نازه ځان په غوسه کړ:

ــ ته خو مې خبرو ته پرېږده چې زه د ملا خبره درته کوم ، ته بيا په خبرو کې راولويږې. تا ته ځان دنکلونو ادم خان ښکاري، څومره به ځان ته غره وې چې غنچه پر مامينه شوې وه ،له ډيرې مينې نه ليونۍ شوې وه او زما کره راغله .

له دې خبرو سره غنچه له خندانه شنه شوه:

ــ شين گل به له دې نه نه وي خبر چې دا دنصيب او قسمت چارې دي کنه غنچه چيرته او شين گل چيرته ؟ ؟

شين گل هم له خندانه شين شو:

ــ ښه، دا د نصيب او قسمت چارې دي ؟ نصيب خو زين کړی آس دی چې واگې يې ستا په لاس کې دي ،هر چيرې يې چې بيا يې ځي.چې غنچه د نصيب پر زين کړي آس د شين گل کره راغله نه پوهيږم چې دې کارته څه ووايم ؟ زه خو وايم چې راځه ددې کار پوښتنه هم له ملانه وکړو.

پردې خبره دوی دواړو دومره سره وخندل چې خندا وې يې په کوڅه کې واوريدل شوې. په کوڅه کې ناستو ښځو يوې بلې ته سره وکتل يوې ښځې وويل.

ــ دا څه بې شرمه ښځه ده!دومره خندا ....

يوې بلې ښځې وويل:

ــ وی خورې ته هم ليونۍ يې ، هغه متل دې نه دی اوريدلی چې :په

ویاله توپ وکړي لښتی څه شی وي؟

شین ګل بیا غنچې ته مخ ور واړ ولوا وورته ویې ویل:

ــ ته هم له ځانه دنکلونو در خانې مه جوړوه، دومره نازونه مه کوه، دا ووایه چې ملا څه درته وویل چې د زړه غوټه مې خلاصه شي.
غنچه موسکه شوه:

ــ درته وایم یې شین ګله، ته مه وار خطا کیږه:

ــ کله چې زما میړه مړ شونو لیورونو مجبورولم چې په دوی کې له یوه سره نکاح وتړم. دې کار ته زما زړه نه کیده، زه به دوی وهلم او ټکولم. یوه ورځ یې په ډیرو وهلو لاس را باندې مات کړ. یوه شپه مې نیت وکړ چې غاړې ته زندۍ واچوم، بیا مې کلیمه وویله ماوې چې دوزخ ته به لاړه شم. بله ورځ مې د کلي له سپین ږیري ملانه په چل چل کې پوښتنه وکړه چې لیورونه مې همیشه وهي ترټي او راته وايي چې په موږ کې له یو سره نکاح وتړه.

ملا صاحب اول زما په خبره په سوچ کې لاړ وروسته یې راته وویل:

ــ لورې! په شریعت کې پر کونډه ښځه باندې ظلم کول ډیر ناروا کار دی. د کونډې خوښه ده چې له هر چا سره یې زړه غواړي نکاح وتړي.
بیا ملا صاحب د نصیحت په ډول راته وویل:

ــ ګوره لورې! په دوی کې دې چې له هر یوه سره زړه وي نکاح وتړه، چې اولادونه دې پیدا شي انشاء الله ژوند به دې ښه شي.

دا د پښتو دود دی بیا به خلک پیغورونه در کوي.

ما ته ملا صاحب ډیر نصیحتونه وکړل خو ما د نصیب نیلی زین کړ او واګې مې یې د شین ګل په لاس ورکړې. د دوی خندا بیا په کوټه کې خوره شوه او یو ځل بیا په کوټه کې پنډو ښځو یو ې بلې ته سره وکتل.

شین ګل غنچې ته وویل:

ــ په خوله دې برکت شه زما پر زړه خوږیځې پنډې وې اوس مې ایله

زړه سپک شو.

شین ګل له ځایه را پاڅید په سترګو کې یې عجیبه ځلا بریښیده. د غنچې پر مخ د حیا سره راغلل او په موسکا یې وویل:

ـ څه کوې شین ګله لیونی شوی خو به نه وې؟

شین ګل په ترټرۍ ژبه وویل:

ـ لیونی خو نه یم خو......

خبره یې نیمګړې پرېښوده. غنچه یې کلکه په غېږ کې ونیوه او پر مخ یې سخته ښکل کړه. غنچې ورته وویل:

ـ په دې سپینه ورځ... لیونی شوې شین ګله!

شین ګل داځل په زړ ورتیا ورته وویل:

ـ ولې لیونی شوم؟ څه غلا خو نه کوم، همدا اوس دې د ملا صاحب مسئلې راته ونه کړې...

د شین ګل او غنچې ژوند د یوې نه تما میدونکې مینې په غېږ کې تیریده. دوی دواړو به د ځمکې کارونه په ګډه کول. څنګ په څنګ به یې لوونه کول. چې شین ګل به یوې کوله غنچې به ماله کوله، د پتیو تر منځ پولې اوبریدونه به یې غړل. کله کله به یې د شین ګل ټوپک په غېږ کې ایښی و او څار به یې کاوه چې شین ګل څوک ونه وژني.

د اوړي تکنده غرمه وه د شین ګل ټوپک په پټي کې د ولاړې ونې په شاخ کې را ځوړند و. شین ګل او غنچې دغنمو لوونه کول. د غنچې د بنګړو شرنګاه خوره وه. کله کله به د بنګړو د شرنګا په منځ منځ کې د شین ګل او غنچې لرونه له یو بل سره ولګیدل او د بنګړو پر شرنګا به یو بل شرنګ هم ور زیات شو. ناڅا په د ټوپکو ګڼې ډزې و شوې. غنم په وینو سره شول. غنچې کړیکه وکړه شین ګله!... په پورې هوري غرونو کې انګازه شوه: شین ګله... انګازه ورو ورو غلې شوه، د غنچې د کمیس پرلمنه اور بلیده. شین ګل نرۍ زګیروی کاوه. لورېې له لاس نه

لویدلي و او د غنمو پر کوده یې سرایښې و. له غنچې نه لاس او پښې ورک شول. د کمیس اور یې مړ کړ او شین ګل یې په غېږ کې ونیو. د مخامخ غونډۍ خواته یې له ډېره قهره سترګې واړولې. د شین ګل ټوپک یې دونې په شاخ کې ولید. د شین ګل سرېې غلی د غنمو پر کوده کېښود لکه لیونی د ټوپک خواته په منډه ورغله ټوپک یې راواخیست او د غونډۍ پر خوا یې ګنې ډزې وکړې. ډزو یې ویروونکې او غم انګیزه انګازه خوره کړه. څو شیبې وروسته کلیوال را ورسیدل ځینې کلیوال د شین ګل په دښمنانو پسې په چیغه لاړل او ځینو شین ګل په کټ کې راواخیست.

د شین ګل په لاس او ټټر کې مردکي لګیدلي وو. شین ګل یې د اوښ په شا د کلي له غرونو اخوا واړاوه او یوه لرې ښار ته یې ورساوه. هلته یې په پټه علاج پرې کاوه چې د ښمنان یې له ډاکترانو سره لارې جوړې نه کړي او د مرګ زهر په دوا کې ور نه کړي.

څو میاشتې وروسته شین ګل یوځه ښه شو خو هغه پخوانۍ مزه یې نه وه. یو لاس یې هم ګوډ شو. د ځمکو کارونه یې ټول غنچې ته پاتې شول.

شین ګل له یوې ورځې نه بلې ته کمزوری کیده او دوه کاله وروسته یې له دنیا نه سترګې پټې کړې. غنچه یوازې د الله هیلې ته پاتې شوه. د شین ګل و ریرونو په نژدې کلو او هدیروکې پسونه حلال کړل. ننواتې او جرګې یې وکړې چې د شین ګل دښمنان نرخ ته ور سره کینوي. د نژدې کلو مشرانو د شین ګل دښمنان نرخ ته ورته کینول. د شین ګل وریرونو او عزیزانو د شین ګل پر دښمنانو داسې دعوه وکړه چې ګنې شین ګل د دوی د ټوپکونو له مردکیو کمزوری شو او د همدې مردکیو له امله مړ شو. مقابل طرف په ځواب کې ویل چې له موږ نه یې ښځه بیولې ده او په ښځه کې نرخ کول تاسې و ګورئ چې څنګه خبره ده؟ بله خبره داده چې

زموږ پر دوی باندې د ښځې د بیولو په بنیاد یو مړی پروت دی. دا رښتیا ده چې موږ خپل غچ له شین ګل څخه اخیست خو شین ګل زموږ له خوا له زخمي کیدو نه دوه کاله وروسته پر خپل مرګ خدای مړ کړ. که بیا هم دوی وایي چې زموږ له خوا مړ دی دوی دې په تور او سپین اووه قسمونه راته وکړي موږ به له خپل مړي تیر شو او یوه پرده به موجوړه شي. که بیا دوی او د دوی نژدې تربوران پر غوړیدلي قرآن اووه قسمونه نه شي راته کولی بیا خو معلومدار له موږ سره کبر کوي. له دې پرته موږ هیڅ نه وایو او موږ بې وسه یو. که وس مو پیدا کړ د خپلې ښځې پر سر د مړي پوښتنه به وکړو...

جرګه ناکامه پاڅیده او لانجې لا کنجونه پیدا کړل. اوس به د غنچې پر سر د شین ګل وریرونه هم ویریدل او آزاد به نه شول ګرځیدای. د دوی تولو چلند له غنچې سره ډیر بد و. د غنچې د عمر کاروان ګړندی ګړندی د زړبودۍ پر لور روان و

* * *

له غنچې نه زړه ابۍ جوړه شوه. دوختونو خزان د غنچې د ښکلا بڼ تالا کړ، لونه یې واده شوې ځمکه یې میراث خورو ته پاتې شوه. د لونو د ولور په پیسو به یې ژوند تیراوه. د شپې خوب یې نه و، شپه به یې په غمجنو تپو او سندرو رونوله. ډیر وخت به یوه اته کلنه نجلۍ په جونګړه کې ورسره ناسته وه. نجلۍ د ابۍ د میراث خورو لور وه. د نجلۍ نوم غوړګه و. د غوړګې مخ سور او سپین او ښایسته غټې سترګې یې لرلې. هغه ډیره شوخه وه. چې کله به یې کومه شوخي وکړه ابۍ به ښیرې ورته کولې، ښیرې یې د ناز ښیرې معلومیدې او د بد زړه نه نه وې:

ــ ځوانۍ ته مه ورسې. ته په تبرونو غوڅه غوڅه شې.

چې لاس به یې ورپسې ورسیده په مخ به یې څپیړه ورکړه. غوړګې به کټ کټ وخندل د ابۍ په غاړه به یې لاسونه تاوکړل، ابۍ به یې د چرګې

پر غاړه راځملوله. غوړ ګې به ورته وویل:

ـ څنګه شوې دومره زور خو نه لرې.

ابۍ به زارۍ ورته وکړې:

ـ بس دی لورې پرې مې ږده ته خو مې خوږه لورېې ښایسته هلک به درته کوم.

غوړ ګې ته به بیا قهر ورغی ،د ابۍ پر مخ به یې وروغاښونه ولګول:

ـ ښه نه یې درته کوم بس دی لورې نوره به جوړه سره وکړو.

بیا به دواړه سره جوړې شوې. غوړ ګې به ابۍ ښکل کړه او ابۍ به د غوړ ګې پر سر لاس تیر کړ:

ـ ابۍ دې جارشي ته خو زما ښکلې پیشو یې پیشو.

یوه ورځ دوی بیا شور جوړکړی و. د غوړ ګې مور چې د دوی شور واوریده په منډه منډه ورغله. د جونګړې په دروازه کې یې ور غږ کړ:

- غوړ ګې! وه څوړ ګې!

غوړ ګه د غوا په اخورکې پټه شوه. د غوړ ګې مور نیغه جونګړې ته ورننوته. په ترخه لهجه یې ابۍ ته وویل:

-غوړ ګه څه شوه؟

ابۍ ځواب ورنه کړ. غوړ ګه په اخورکې له خندا نه شنه شوه. مور یې وریسې ورغله له لاس نه یې ونیوه او پر مخ یې سخته څپیړه ورکړه:

ـ چې ابۍ څه کوډې درباندې کړې دي:

غوړ ګې شونډې بوخې کړې، د مور پیښې یې وکړي:

ـ کوډې درباندې کړې دي.

غوړ ګه یې په کشولو کشولو د ابۍ له جونګړې را وایسته ورته وېې وویل:

ـ که بیا دلته راغلې وې غوږونه به دې غوڅ کړم غوږونه پوه شوې؟!

غوړ ګې په ژړغوني اواز وویل:

ـــ راځم بیا راځم!

یوه ګړۍ وروسته بیا د ابۍ جونګړې ته راغله. ابۍ ژړل او هیڅ خبرې یې نه کولې. غوړګې د ابۍ له غاړې نه لاسونه تاو کړل:

ـــ ابۍ ولې ژاړې؟

ـــ لورې سر مې خوږیږي.

بیا غوړګې ورته وویل:

ـــ ابۍ ګلې ما ته د ښاپیریانو کیسه ووایه.

ابۍ یې له زنې نه ونیوه، ابۍ خبرې نه شوې کولای او سلګۍ یې وهلې:

ـــ ابۍ ګلې کیسه خو راته وایې کنه!؟

ـــ ابۍ دې جار شي د ښاپیریانو کیسه خو دورځې نه ویل کیږي د ښاپیریانو کیسه خو دشپې ویل کیږي، ځوک چې د ښاپیریانو کیسه دورځې وایي بیا دیوان ور پسې راځي اوکوه قاف ته یې وړي تا به هم دیوان کوه قاف ته را نه یوسي. پوهیږې چې زه هم دیوانو کوه قاف ته وړې وم، د اوسپنې په پنجره کې یې بنده کړې وم، په څه خوارۍ مې پنجره ماته کړه او را وتښتیدم.

بیا غوړګې وَرته وویل:

ـــ ابۍ تا به هم دورځې د ښاپیریانو کیسې اوریدې؟

ابۍ ترخه خندا وکړه:

ـــ هو لورې.

غوړګې بیا زارۍ ورته وکړې:

ـــ مه کوه ابۍ ګلې کیسه راته ووایه که دیوانو یووړم زه به هم تا غوندې د اوسپنې پنجره ماته کړم او را وبه تښتم.

ابۍ و خندل او ویې ویل:

ـــ لورې ته خو کوچنۍ یې ته هغه کلکې پنجرې نه شې ماتولای، زه

چې ښه ځوانه وم هم په څه خوارۍ مې پنجره ماته کړه او په توره شپه کې راوتښتیدم. که دیوانو لیدلې وای زما وینې به یې غړپ کړې وای.
دغوړگې په خیال کې تور دیوان ورغلل، یو څه وویریده خو دکیسې داوریدلو تلوسه یې مړه نه شوه او په سوچونو کې لاړه. ناڅاپه له خندانه شنه شوه، دخوشحالۍ چک چکې یې وکړې او ویې ویل:
ـ ابۍ په یاد مې شوه ددرخانۍ کیسه راته ووایه، په هغې کې خو دیوان او ښاپیریان نه شته
ابۍ یې پر سر لاس تیر کړ:
ـ لورې سرمې درد کوي چې دسر درد مې کرار شي بیا به یې درته ووایم، اوس ورځه کورته لاړه شه موربه دې بیا وهي.
غوړگه خپل کورته راغله، دبوسو کوټې ته ننوته، دپښو دگوتو پر سرونو په کوټه کې غلې غلې گرځیده، یوشی یې دکمیس په لمنه کې پټ کړ. له کوټې راووته او دنږدې کوڅې دکاندار ته ورغله. دکمیس له لمنې نه یې هگۍ راوایسته په وړه ژبه یې دکاندار ته وویل:
ـ دسردرد گولۍ غواړم.
دکاندار دوې دانې په کاغذ کې بندگولۍ ورکړې. غوړگه په منډه منډه دابۍ کره ورغله. ساییې بنده بنده کیده. په ډیرې خوشالۍ یې ابۍ ته وویل:
ـ ابۍ گلې دادې دسر درد گولې مې درته راوړې دي. دبوسو په کوټه کې مې دچرگې هگۍ پټه کړه تاته مې گولۍ پرې وکړې اوس یې وخوره سر به دې دستې ښه شي. دا اصیلې گولۍ دي چې مورته مې څه ونه وایې!
ابۍ غوړگه په غیږ کې ونیوه ښکل یې کړه.
ـ ابۍ دې جارشي په دې وړو وړو خبرو ته مې څومره هوښیاره لورېسې.

ابی له تورې کنیوې نه برغولی جګ کړ ، دوې دانې هګۍ یې راواخیستې :

ــ غوړګې لورې داواخله یوه هګۍ په هماغه ځای کې کیږده چې تا هګۍ ځینې را اخیستې وه او پربله هګۍ له دکاندار نه خواږه درته وکړه .زه به ستا ګولۍ وخورم چې سر مې ښه شي بیا به ډېر نکلونه درته وایم ښه ابۍ دې جار شي !دا خوله دې رانژدې کړه چې ښکل دې کړم.
غوړګه یې ښکل کړه .غوړګې هګۍ را واخیستې او دابۍ له جونګړې راووته.

*** *** ***

داڅو ورځې ابۍ ته سختې اندیښنې ورلویدلې وې .کوڅې ته هم نه راوته او له چاسره یې ډېرې خبرې هم نه کولې .دجونګړې درواز یې په ځان پسې تړلې وه .هغه یوه پټ غم ځوروله .ژوند ورته دديوانو پولادي پنجره ګرځیدلی و. کله کله خوبه یې په زړه کې وروګرځیدل چې دا پنجره هم ماته کړي او له دې پنجرې نه هم چیرته لرې وتښتي .
له جونګړې نه راووته ،چوپه چوپیا وه ،خلک په خوږو خوبونو ویده وو .پړی یې راواخیست ،دجونګړې په چت پورې یې وتاړه ،غاړې ته یې کړی جوړه کړه ،ناڅاپه یې په زړه کې څه وروګرځیدل ،کلیمه یې وویله او کړی یې له غاړې نه لرې کړه اودس یې تازه کړ ، له تاخ نه یې دشین ګل قران شریف ور واخیست ښکل یې کړ. ټوله شپه یې نفلونه وکړل .دنفلونو ثواب یې په شین ګل پسې وباښه.سهار یې خپل زوړ صندوق پرانیست .دشین ګل نښې اوځینې نور کالي پترې یې په خپله زړه بوخڅه کې سمبالول چې ناڅاپه غوړګه جونګړې ته ور ننوته .دغوړګې سترګې په پرانستې صندوق کې پر لونګینو ځوړندیو ولګیدې.
ــ ابۍ ګلې داځوړندې دچا دي ؟
ــ غوړګې لورې دامې تاته ایښي دي .کلیمه دارې رویۍ مې هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

درته ایښې دي .دازما د ناوې توب کالي پتري دي .

کلیمه دارې روپۍ او څونډې یې غوړګې ته ورکړل .دغوړګې زړه ښکې وکړې داهرڅه یې کورته یووړل اوپرخپلو هغو نویو جامو یې ټک وهل چې نوي نوي یې پلار ورته راوړې وې .شیبه وروسته یې له څونډیو ،کلیمه دارو روپیو او لونګینو څونډیو ډکې جامې واغوستې .کلیمه دارې روپۍ اولونګین څونډې یې پر تنهر راځړېدل اوله وړو وړو جینکو سره مشغولیده .جینکو به چې دغوړګې ښایسته جامو ،کلیمه دارو روپیو ،او لونګینو څونډیو ته کتل له غوړګې سره به یې رخه کیده .په زړونو کې به یې ویل :

ـ کاشکې زموږ هم داسې ښایسته جامې وای.

نن ورځ پر غوړګه باندې له ډیرې خوشحالۍ نه دسترګو په رپ کې تیره شوه خو دابۍ لپاردکال غوندې اوږده وه.مازدیګر مهال ابۍ ژر ژرخپل سمبال شوي کالي په بوخڅه کې ځای په ځای کړل .غواته یې په زاړه دیګ کې اوبه کېښودې .له چت نه په راځوړند پړي یې وس وکړ خو خلاص نه شو ،همداسې یې پرېښود .دشین ګل قران شریف یې ښکل کړ . له جونګړې نه غلې راووته ،دکلي دهدیرې پر لاره روانه شوه.دکلي او هدیرې پرسر دلمر وړانګې غم انګیزې په نظر ورغلې .دشین ګل قبر ته ورغله او پر قبر یې سرولګاوه ،دعاوې یې وکړې ،پر قبر یې روپۍ وشیندلې .ښه ډیرې وژړل .کله یې چې زړه یو څه سپک شو نو دغرغرې دلمر دغم انګیزو وړانګو په غیږ کې وارخطا وارخطا له غرونو اخوا دیوه لرې کلي پر خوا روانه شوه.

نن شپه ټول کلی په یوه غمجنه چوپتیا کې ډوب و.دابۍ سندرې نه اورېدل کېدې .ابۍ دخپلو ټولو سندرو په مرۍ کې زنډۍ اچولې وه.نن شپه دکلي ماشومانو ژړل .هغوی دمېندو په بانو نه غلې کېدل.

غوړګه له ډیرې خوشحالۍ نه له جامو سره په کټ کې څملاسته .له

لونګينو ځونډيونه دغنچې د پيغلتوب بوی ورتلو .سهار په لمر ځرک غوړګه له خوبه راپاڅيده ،نکريزې يې په لاسونو پورې وچې شوې وې .لاسونه يې په کوچو غوړ کړل اوسره شغله يې وکړه .دابۍ جونګړې ته ورغله چې په نکريزو سره لاسونه ابۍ ته وښيي .جونګړې ته ورننوته ،دابۍ غوا رمباړې وهلې .په چرګۍ کې اورنه بليده او ابۍ په جونګړه کې نه وه .غوړګه وويريده او په منډه منډه خپل کورته راغله .خپلې مورته يې وويل چې ابۍ په کوټه کې نه وه .غوړګه او مور يې دواړه دابۍ جونګړې ته ورغلې .دابۍ غوا همداسې رمباړې وهلې .دابۍ دکټ پر سر همداسې زندۍ راځوړنده وه .دغوړګې مور غوړګه کلکه په غيږ کې ونيوه ،ښکل يې کړه او په زوره زوره يې وژړل :

ــ ستا ابۍ لکه چې مور د همېش لپاره پرېښوو.

غوړګې په ماشومانه انداز خپلې مورته وويل:

ــ مورجانې ابۍ به دکوه قاف ديوانو وړې وي!

مور يې ترخه خندا وکړه:

ــ هو لورې ،ابۍ دکوه قاف ديوانو وړې ده.

غوړګه او مور يې دواړه خپل کورته لاړې .په ټول کور باندې يو ژور غم خپور و .ددوی خپل خپلوان له ټوپکو سره راغلي وو ،سپين سرې ښځې هم ورسره راغلې وې .دوه غټ غټ پسونه يې راوستلي وو او په مور يو پورې يې تړلي وو .دپسونو په سترګو هم غم غوړيدلی و .هيڅا خبرې نه کولې .له درنې چوپتيا وروسته يوه سپين ږيري وويل:

ــ نور ځنډ نه دی په کار .دهغوی کلي ډ ير لرې دی ،بسم الله کوئ.پر غوړګې باندې ښايسته کالي واغوندئ چې له ټولو جينکونه ښايسته شي .سپين ږيري غوړګې ته مخ ورواړاوه :

ــ غوړګې لورې مور او تاسې ټول واده ته ځو .

غوړګه ډيره خوشحاله شوه ،په زړه کې وروګرځيدل :

ـ که ابي، د کوه قاف د يوانو نه واى وړې هغه به هم راسره تللې واى .له ټولو ښځو نه به يې ښکلې سندرې ويلې واى .دې به سندرې راته ويلاى مابه ګډا ورته کړې واى.

دوى ټول روان شول.د کلي پر بامونو ناستو پيغلو اوزړو په حسرت حسرت ورکتل.د ډيرو سترګې له اوښکونه ډکې وې .يوې زړې ښځې دغوړګې مورته وويل چې ته نوره مه راځه.دغوړګې موريوه سخته کريکه وکړه .غوړګه يې ټينګه په غيږ کې ونيوه ،پر سترګو او مخ يې ښکل کړه :

ـ ورځه پر خداى مې سپارلې يې . . . .ښځه چې خداى پيدا کړې ده د پردي کور ده .مړه دې واى خو. . . . . . .

خبره يې په مرۍ کې غوټه شوه .غوړګې هم چيغې وکړې :

ـــ چې مــور مــې نه ځي زه هم واده ته نه ځم .دمــور په لمن پورې يې منګولې کلکې ښخې کړې .يوچا دمورله لمنې راوشلوله .غوړګې چيغې او سورې وهلې :

ـ پرې مــې ږدئ زه واده تــه نه ځم. . . . . . . پرې مــې ږدئ.

د ټولو له سترګونه اوښکې بهيدې .غوړګه يې له لاسونو ټينګه نيولې وه او په کشولو کشولو يې دهغه لرې کلي په لوري روانه کړې وه .له لونګينو ځوندېيو نه يې دغنچې د پيغلتوب بوى ختو.دهغو دوو پسونو هم تګ ته زړونه ،نه کيدل او په کشولو کشولو يې روان کړي وو.له غوړګې نه دابي، داخبره هيره وه چې ورته ويلي يې وو:

ـ دکوه قاف ديوان به دې داوسپنې په پنجره کې بنده کړي ،ته خو کوچنۍ يې داوسپنې پنجره به هم نه شې ماتولاى.

۹/۸/۱۳۷۱ خيبر پلازه پيښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ناهید کتاب خپرولو موسسې له خوا خپاره شوي اثار

د کتاب نوم	د لیکوال نوم
۱- ساړه بادونه :	د اسدالله غضنفر د لنډو کیسو مجموعه
۲- تبجنه سپوږمی:	د پروین ملال د شعرونو مجموعه
۳- څلورمه لار:	د ایمل پسرلي د لنډو کیسو مجموعه
٤- زموږ د کلي پانې:	د زرین انځور د لنډو کیسو مجموعه
٥- دلته لږ زموږ اور، بل دی:	په لندن کې د میشتو پښتنو لیکوالو د کیسو ګډ جونګ
٦- ماته شپیلۍ :	د نازک خیال شاعر استاد محمد صدیق پسرلی غزلیزه مجموعه
۷- له نرګسه تر نرګسه:	د کاروان د لنډو کیسو مجموعه

PROPERTY OF ACKU 5388

(c) ketabton.com: The Digital Library

From Daffodils To Daffodils

A Collection of short Stories

By:

Pir Mohammad Karwan

Publisher:

Nahid Book Publishers

Series No: 7

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library